

Briuselis, 2025 m. liepos 17 d.
(OR. en)

11771/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0550 (COD)

CULT 87	SAN 473
AUDIO 67	IND 286
FREMP 211	COMPET 761
CODEC 1050	PROCIV 103
CADREFIN 113	HYBRID 97
FIN 901	DISINFO 67
IA 93	JAI 1102
JEUN 202	SERVICES 33
EDUC 331	POLGEN 96
CULT HERIT 9	MI 559
SOC 535	RELEX 1031
GENDER 165	INF 118
DIGIT 149	COPEN 225
DATAPROTECT 162	JUSTCIV 136
ANTIDISCRIM 75	DROIPEN 89

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRez
gavimo data:	2025 m. liepos 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 550 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „AgoraEU“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/692 bei (ES) 2021/818

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 550 final.

Priedama: COM(2025) 550 final

Briuselis, 2025 07 16
COM(2025) 550 final

2025/0550 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „AgoraEU“ ir panaikinami reglamentai (ES)
2021/692 bei (ES) 2021/818**

{SEC(2025) 547 final} - {SWD(2025) 550 final} - {SWD(2025) 551 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

ES yra vertybių bendrija, neatsiejama nuo Europos istorijos bei tapatybės ir įtvirtinta ES sutartyje. Kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 straipsnyje, šios vertybės yra bendros visoms valstybėms narėms ir apima demokratiją, pagarbą žmogaus teisėms, nediskriminavimą, lygybę, teisinę valstybę ir pliuralizmą, taip pat tokias vertybes kaip kultūros įvairovė, saviraiškos laisvė, įskaitant žiniasklaidos ir meninę laisvę bei pliuralizmą, kurios taip pat įtvirtintos ES pagrindinių teisių chartijoje.

Užtikrinant piliečių dalyvavimą ir pilietinį aktyvumą, skaidrumą ir atskaitomybę priimant sprendimus, taip pat pagarbą pagrindinėms teisėms ir teisei valstybei prisidedama prie Europos demokratijos gyvybingumo. Žiniasklaida atlieka labai svarbų vaidmenį formuojant viešąją nuomonę ir skatinant laisvas diskusijas. Audiovizualinis turinys ir visos kitos meninės, kultūrinės ir kūrybinės raiškos formos, įskaitant kultūros paveldą, yra labai svarbūs Europos įvairovės ir visuomenės atsparumo bei tarpusavio supratimo didinimo veiksniai. Be to, kad jie yra savaimė vertingi ir daro socialinį poveikį, tai yra stipri tvaraus ekonomikos augimo ir konkurencingumo, inovacijų ir užimtumo varomoji jėga ir švelnioji galia, todėl jie yra labai svarbūs Europos ateičiai.

ES finansinių intervencinių priemonių svarbą šiose srityse lemia jų gebėjimas skatinti įtraukų ir dalyvaujamąjį valdymą, sudaryti palankesnes sąlygas informacija pagrįstam ir aktyviam pilietiškumui, apsaugoti ir propaguoti pagrindines teises, skatinti lygybę ir nediskriminavimą, taip pat atkreipti dėmesį į kultūros įvairovę ir visų rūšių meninę raišką. Klestintys Europos kūrybos ir žiniasklaidos sektoriai, audiovizualinė pramonė ir kultūrų bei paveldo turtingumas yra labai svarbūs jos tapatybei. Tačiau šiose politikos srityse kyla rimtų iššūkių, kuriems spręsti reikia holistinio Sąjungos atsako.

Sąjungos vertybėms daromas vidaus ir išorės spaudimas, pavyzdžiui, kyla iššūkių teisei valstybei, susiduriama su nelygybe, diskriminacija, pažeidžiamos pagrindinės teisės, mažėja pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis, taip pat pastebimas sumažėjęs pasitikėjimas demokratiniais procesais. Išlieka struktūrinė nelygybė, taip pat smurtas ir diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, dažnai pasireiškiantys rasizmu ir kitomis netolerancijos formomis. Tradiciniam nepriklausomų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmeniui, kuriuo siekiama atsverti šias tendencijas, taip pat kyla grėsmė, nes mažėja finansinė ir politinė parama.

Europos žiniasklaidos sektorius yra kokybės ir kūrybiškumo pavyzdys, tačiau dėl piliečių ir vartotojų dėmesio šiandien jis konkuruoja su pasaulinėmis interneto platformomis. ES audiovizualinio turinio sklaida tebėra suskaidyta nacionaliniu lygmeniu, o didžiąją dalį bilietų pardavimo ir srautinio transliavimo prenumeratų rinkos užima ne ES subjektai. Nors vaizdo žaidimų pramonė įsitvirtino šiuolaikinėje skaitmeninėje kultūroje (daugiau kaip pusė ES gyventojų reguliariai žaidžia vaizdo žaidimus), Sąjungos vaizdo žaidimų rinkoje ir toliau iš esmės dominuoja pasauliniai konkurentai. Galiausiai informacinės erdvės vientisumui kyla pavojus dėl dezinformacijos sklaidos ir didėjančio užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir priešiško subjektų, pavyzdžiui, Rusijos, kišimosi. Dar didesnės grėsmės žiniasklaidos pliuralizmui kyla dėl tokių reiškinių kaip žiniasklaidos nuosavybės koncentracija. Be to, mažėja naujų žiniasklaidos sektoriaus pajamos iš reklamos ir pardavimo, kadangi vis didesnę pajamų dalį gauna ir vartojimo įpročius vis labiau formuoja

skaitmeniniai konkurentai. Dėl visų šių veiksnių daromas spaudimas žiniasklaidos perspektyvumui.

Kultūra, kultūros ir kūrybos sektoriai bei pramonė Sąjungoje taip pat yra susiskaidę nacionaliniu ir lingvistiniu lygmenimis, tai lemia turtinga mūsų įvairovė. Šis susiskaidymas riboja tarpvalstybinį menininkų bendradarbiavimą, auditorijos pasiekiamumą, novatoriškos praktikos plėtojimą, taip pat sektorių atsparumą ir konkurencingumo potencialą bei visuomenės gerovės stiprinimą. Kultūros ir kūrybos sektorių specialistams sudėtinga dirbti užsienyje ir siekti naujų galimybių bei rinkų, todėl didėja geografinis disbalansas ir mažėja Europos kultūros kūrinių sklaida. Ribotas tarpvalstybinis judumas ir bendradarbiavimas trukdo tinklaveikai, masto ekonomijai, ekspertinių žinių telkimui ir bendrai kūrybai, o visi šie elementai yra labai svarbūs siekiant tęsti karjerą bei išlaikyti stiprius kultūros ir kūrybos sektorius. Turtingam Europos kultūros paveldui taip pat kyla grėsmių dėl biudžeto apribojimų, pažeidžiamumo dėl taršos, klimato kaitos ir gaivalinių nelaimių, taip pat neteisėto pasisavinimo ar sunaikinimo.

Galiausiai, visuomenės, kūrybos, kultūros ir žiniasklaidos sektoriams būdinga bendra technologinė priklausomybė ir šiuo aspektu jiems galėtų būti naudinga bendra veikla. Šiems sektoriams daro poveikį finansiniai sunkumai, kliūtys gauti finansavimą, sunkumai naudojant ir diegiant taikomąsias inovacijas, negebėjimas prisitaikyti prie naujų įgūdžių ir skaitmeninė transformacija. Be to, vis didesnę įtaką pilietinei, žiniasklaidos ir kultūrinei aplinkai daro ne ES technologijų gigantai, kurie formuoja turinio vartojimą per algoritmines rekomendacijas, automatizuotą platinimą ir DI sugeneruotą turinį.

Tai yra tarpvalstybinio pobūdžio iššūkiai, kurių negalima veiksmingai įveikti be bendrų ES lygmens sprendimų, koordinavimo, valdymo ir paramos. ES veiksmams gali padėti sudaryti sąlygas bendradarbiavimui, gebėjimų stiprinimui ir tarpusavio mokymuisi, taip pat optimizuoti ir sujungti šių sektorių potencialą, kad jie prisidėtų prie ekonomikos augimo, visuomenės vystymosi ir kultūros įvairovės.

ES parama sprendžiant uždavinius, susijusius su kultūra, žiniasklaida, lygybe, piliečiais, teisėmis ir Sąjungos vertybėmis, ilgus metus buvo teikiama pagal įvairias finansavimo programas. 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje (DFP) parama kultūrai, kultūros ir kūrybos sektoriams bei audiovizualinei pramonei buvo numatyta pagal programą „**Kūrybiška Europa**“, kurios tikslai – apsaugoti, plėtoti ir skatinti Europos kultūrų ir kalbų įvairovę bei paveldą ir prisidėti prie šių sektorių, visų pirma audiovizualinio sektoriaus, konkurencingumo didinimo. Sutartyse, Chartijoje ir taikytinoje tarptautinėje žmogaus teisių konvencijoje įtvirtintų teisių bei Sąjungos vertybių propagavimas ir apsauga visų pirma buvo **Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių** programos tikslas. Pagal šią programą buvo remiama Europos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis veikiančių pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant visuomenines organizacijas, vykdoma veikla, kuria siekta apsaugoti ir propaguoti Sąjungos vertybes. Sąjungos parama kai kuriose srityse, pavyzdžiui, naujų žiniasklaidos ir kovos su dezinformacija srityse, buvo suskirstyta pagal skirtingas programas. Programos „Kūrybiška Europa“ tarpsektorinė paprogramė apėmė konkrečius veiksmus, susijusius su žiniasklaidos pliuralizmu, raštingumu ir bendradarbiavimu žiniasklaidos srityje, o pagal eilutę „**Žiniasklaidos veiksmai**“ buvo remiamas informacijos ES temomis teikimas. Kova su dezinformacija iki šiol buvo finansuojama pagal **Skaitmeninės Europos programą**.

Pasiūlymu dėl 2028–2034 m. DFP siekiama spręsti ES biudžete šiuo metu įsigalėjusią sudėtingumą, trūkumų ir nelankstumo problemą, jame numatoma tikslingesnė, paprastesnė sistema, apimanti mažiau, tačiau veiksmingesnių programų. Dėl šios priežasties ir siekiant padidinti biudžeto lankstumą bei gebėjimą reaguoti į kintančias realijas ir kylančias

problemas, šiuo pasiūlymu siekiama supaprastinti ES intervencines priemones kultūros, žiniasklaidos ir lygybės, piliečių, teisių ir vertybių srityse, atitinkamais atvejais pasinaudojant ryšiais ir sinergija, kartu atsižvelgiant į kiekvienos iš šių politikos sričių išskirtinumą ir konkrečius poreikius.

Lygybės, piliečių, teisių ir vertybių srityje pasiūlymas padės puoselėti demokratiją ir teisinę valstybę, pagrindines teises ir lygybę, mažinti diskriminaciją ir įgalinti pilietinę visuomenę. Naujoji programa taip pat padės kovoti su smurtu dėl lyties, smurtu prieš vaikus ir kitas rizikos grupes. Be to, ji padės didinti demokratinį atsparumą ir dalyvavimą.

Žiniasklaida yra demokratinių vertybių, kultūros įvairovės ir ekonomikos augimo varomoji jėga. Žiniasklaidos sektorius apima, *inter alia*, toki turinį kaip filmai, serialai, vaizdo žaidimai, naujienos ir informacija, imersinė realybė ir multimedija, taip pat paslaugas, įskaitant filmų rodymas kino teatruose, televizijos ir radijo transliacijas, spausdintinių kūrinių ir internetinę leidybą, vaizdo įrašus internete ir tinklalaides. Kad audiovizualinė ir žiniasklaidos pramonė būtų socialiai aktuali, ji turi būti atspari ir konkurencinga. Pasiūlymu bus remiama laisva, konkurencinga ir įvairi žiniasklaidos bei audiovizualinė erdvė. Viena vertus, juo bus skatinama audiovizualinių kūrinių ir kitų formų žiniasklaidos turinio, pavyzdžiui, žaidimų, kūrimas, sklaida, naudojimas intelektine nuosavybe ir vartojimas. Kita vertus, jis padės apsaugoti informacijos rinkos perspektyvumą ir pliuralizmą, visų pirma remiant naujienų žiniasklaidą ir žiniasklaidos nepriklausomumą, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis. Jis taip pat padės kovoti su dezinformacija bei užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi.

Kultūra ir kultūros bei kūrybos sektoriai yra didelis Europos turtas, pasaulinėje arenoje kuriantis dinamiško žemyno įvaizdį. Šie sektoriai apima, *inter alia*, scenos menus, literatūrą ir knygų leidybą, muziką ir vaizduojamąjį meną, materialųjį ir nematerialųjį kultūros paveldą, architektūrą, archyvus, bibliotekas ir muziejus, dailiuosius amatus ir dizainą, ir kuria prasmę įvairiose terpėse ir įvairiais formatais. ES intervencinės priemonės kultūros srityje padės didinti tarpvalstybinę kultūros kūrinių kūrybą ir bendradarbiavimą, dalyvavimą kultūriniame gyvenime ir Europos kultūros raiškos įvairovės prieinamumą, taip pat kultūros paveldo apsaugą ir išsaugojimą. Be to, pasiūlymas padės didinti įvairių kultūros kūrinių sklaidą ir specialistų judumą, taip pat skatins įtraukumą ir kartų tarpusavio teisingumą pasitelkiant kultūrą. Galiausiai jis sustiprins kultūros ir kūrybos sektorių socialinį, ekonominį ir išorės aspektus.

Be to, ES turėtų skatinti žiniasklaidos, kultūros ir pilietinės sferų sinergiją, suburdama viešuosius ir privačiuosius subjektus, taip pat skatindama tarpsektorinį bendradarbiavimą ir inovacijas, kad būtų sprendžiami bendri uždaviniai ir prisidedama prie visuomenės atsparumo ir demokratinio dalyvavimo.

Tuo remiantis ES finansinės intervencinės priemonės bus geriausiai parengtos siekiant sustiprinti ir išplėsti esamas sėkmingas schemas, geriau spręsti tarpvalstybines problemas ir šalinti spragas, kurių neįmanoma pašalinti valstybių narių lygmeniu. Be to, pasiūlymas užtikrins didesnę nuoseklumą ir geresnę reguliavimo politikos ir finansavimo priemonių, taip pat vidaus ir išorės politikos suderinamumą. Todėl juo bus prisidedama prie Europos visuomenės, žiniasklaidos ir kultūros stiprinimo, puoselėjamos Sąjungos vertybės ir demokratinis dalyvavimas ir padedama išnaudoti visą Sąjungos, kaip pažangos, darnaus vystymosi ir augimo šaltinio, potencialą.

Politikos sritys, kurioms taikomas šis pasiūlymas dėl teisės akto, yra įtvirtintos ES sutartyse, kurios suteikia teisinį pagrindą ES veiksmams pagal Sąjungos finansavimo programas, ir

padeda siekti ilgalaikių Sąjungos tikslų. Pasiūlyme numatyta taikymo pradžios data – 2028 m. sausio 1 d.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pagrindinės teisės, ES vertybės ir demokratija

Pasiūlymas visiškai atitinka **Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją** ir visas atitinkamas ES politikos ir teisės aktų sistemas lygybės ir nediskriminavimo srityje. Juo taip pat prisidedama prie **Lygybės sąjungos strategijos**. Vienas esminių Europos Sąjungos siekių – taikant daugiašalį suinteresuotųjų šalių ir tarpsektorinį požiūrį užtikrinti, kad visi žmonės, nepriklausomai nuo jų lyties, rasės, etninės kilmės, negalios, seksualinės orientacijos, amžiaus, religijos ar tikėjimo, galėtų gyventi nediskriminuojami ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Europos Sąjungos įsipareigojimas siekti lygybės įtvirtintas daugelyje svarbių komunikatų ir veiksmų planų. Europos Komisijos 2020 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategijoje ir 2021 m. lyčių lygybės strategijoje pabrėžiamas ES pasiryžimas kovoti su diskriminacija ir skatinti lygybę visais visuomenės aspektais. Abi strategijos bus atnaujintos, kadangi dabartinių strategijų įgyvendinimas baigiasi 2025 m. Jas papildo būsima 2026–2030 m. ES kovos su rasizmu strategija, 2020–2030 m. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginė programa, 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija, ES vaiko teisių strategija, 2021–2030 m. ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategija ir kovos su neapykanta musulmonams darbo kryptis. Šiame kontekste taip pat svarbi būsima Kartų tarpusavio teisingumo strategija.

Pirmoji išsami ES programa demokratijos srityje buvo parengta pagal 2020 m. Europos demokratijos veiksmų planą, 2021 m. demokratijos ir rinkimų integralumo stiprinimo priemonių rinkinį ir 2023 m. demokratijos gynimo dokumentų rinkinį, užtikrinant sinergiją su 2020–2027 m. išorės veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje. Naujausi teisės aktai apima Reglamentą dėl politinės reklamos skaidrumo ir ES teisės aktą, kuriuo asmenys, užsiimančius visuomenine veikla, saugomi nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo).

Būsima **Europos demokratijos skydo** iniciatyva bus siekiama toliau saugoti ir stiprinti demokratiją bei demokratinį atsparumą. Ja bus siekiama šalinti didėjančias grėsmes demokratinėms institucijoms, sistemoms ir procesams ES, taip pat didinti piliečių pasitikėjimą demokratija ir skatinti dalyvavimą joje. Būsima **ES pilietinės visuomenės strategija** bus siekiama toliau saugoti ir įgalinti pilietinę visuomenę, aiškiai pripažįstant pilietinės visuomenės atliekamą darbą ir jos indėlį į ES politiką.

Žiniasklaidos ir audiovizualinis sektorius

Šis pasiūlymas dėl teisės akto taip pat grindžiamas ES žiniasklaidos ir audiovizualinio sektoriaus sistema, pagal kurią reguliavimas, finansavimas ir politika veiksmingai papildo vieni kitus, taip sudarant palankesnes sąlygas demokratinėms diskusijoms, praturtinant mūsų kultūrą ir skatinant skaitmeninę pertvarką su konkurencingais ES žiniasklaidos sektoriaus subjektais.

Jis bus įgyvendinamas kartu su ES bendrosios rinkos politika audiovizualiniame ir žiniasklaidos sektoriuose, o jo struktūra papildys ir sustiprins esamas teisėkūros priemones. **Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje (AŽPD)** nustatyta bendra audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliavimo sistema visoje ES, įskaitant tokias

nuostatas kaip Europos ir nepriklausomų kūrinių populiarinimas, nepilnamečių apsauga ir audiovizualinės reklamos reguliavimas. Siūloma programa kartu su AŽPD bus sustiprintas Europos audiovizualinio sektoriaus subjektų pajėgumas finansuoti, gaminti ir platinti kūrinius, kurie gali būti pakankamai matomi įvairiose prieinamose žiniasklaidos priemonėse ir yra patrauklūs auditorijai vis atviresnėje ir konkurencingesnėje rinkoje Europoje ir už jos ribų.

Neseniai priimtame **Europos žiniasklaidos laisvės akte (EŽLA)** numatytos žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo apsaugos priemonės, įskaitant apsaugą nuo politinio kišimosi, didesnį žiniasklaidos nuosavybės skaidrumą ir įpareigojimus dėl visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumo. Siūloma programa papildys EŽLA, nes bus teikiama finansinė parama naujienų žiniasklaidos priemonėms ir stiprinama redakcinė nepriklausomybė.

Ji taip pat bus grindžiama Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksu, **2018 m. Kovos su dezinformacija veiksų planu** ir **Kovos su dezinformacija elgesio kodeksu**, neseniai įtrauktu į **Skaitmeninių paslaugų akto (SPA)** bendro reguliavimo sistemą, stiprinant gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir didinant informuotumą apie padėtį internetinėje informacinėje erdvėje visose valstybėse narėse.

Kultūra

Kalbant apie kultūrą, kultūros paveldą ir kultūros bei kūrybos sektorius, ši iniciatyva papildys būsimą **Europos kultūros politikos kelrodį** – strateginį politikos požiūrį, kuriuo siekiama įtraukti kultūrą ir kultūros bei kūrybos sektorius į bendruosius Sąjungos politikos tikslus, taip pat nukreipti ir išnaudoti įvairius jų aspektus.

Iniciatyva grindžiama keliomis pagrindinėmis politikos iniciatyvomis, įskaitant **Europos kultūros darbotvarę, Tarybos darbo planus kultūros srityje, ES tarptautinių kultūrinių ryšių strategiją** ir **Europos kultūros paveldo veiksų programą**, kuriomis raginama stiprinti kultūros ir kultūros bei kūrybos sektorių vaidmenį tolesniame mūsų Sąjungos socialiniame, ekonominiame ir tarptautiniame vystymesi. Ji dera su tokiais Europos iniciatyvomis kaip **naujasis europinis bauhausas**, veiksmai, susiję su **Europos kultūros sostinėmis**, ir veiksmai, susiję su **Europos paveldo ženklu**. Ji taip pat atitinka 2017 m. kovo mėn. Romos deklaraciją, kurioje valstybės narės ir ES institucijos paskelbė, kad jų siekis – Sąjunga, „kurioje piliečiai turėtų naujų kultūrinės bei socialinės raidos ir ekonomikos augimo galimybių <...>; Sąjunga, kuri saugo mūsų kultūros paveldą ir skatina kultūrų įvairovę.“

Be to, ji dera su Komisijos komunikatu dėl europinės tapatybės stiprinimo per švietimą ir kultūrą, kuriame nurodyta, kad visoms valstybėms narėms vienodai svarbu „išnaudoti visą švietimo ir kultūros potencialą, skatinantį darbo vietų kūrimą, socialinį teisingumą bei aktyvų pilietiškumą, ir padedantį patirti visą Europos tapatybės įvairovę“. Iniciatyva taip pat atitinka **UNESCO 2005 m. Konvenciją dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo**, kurios šalys yra Sąjunga ir jos valstybės narės.

Galiausiai, šią iniciatyvą reikia vertinti atsižvelgiant į būsimą ES tvaraus turizmo strategiją, kuria, be kita ko, siekiama padėti keliautojams atrasti mažiau žinomus kultūros maršrutus ir paveldo vietas visoje Europoje, taip skatinant ekonominę plėtrą ir vietos užimtumą.

• **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Iniciatyva atitinka bendruosius Komisijos 2024–2029 m. politikos prioritetus, visų pirma susijusius su 1) parama žmonėms, mūsų visuomenės ir socialinio modelio stiprinimu, 2)

demokratijos apsauga, mūsų vertybių puoselėjimu, 3) tvariu Europos klestėjimu ir konkurencingumu ir 4) Europos vaidmeniu pasaulyje.

Suderinamumas su politika, kuria remiami žmonės, stiprinama mūsų visuomenė ir socialinis modelis

Pagal daugiametę finansinę programą (2028–2034 m.) bus skatinama žiniasklaidos, kultūros, lygybės, teisių ir vertybių iniciatyvų ir būsimų intervencinių priemonių įgūdžių, švietimo, socialinės įtraukties, solidarumo, kartų tarpusavio teisingumo, jaunimo ir socialinės bei teritorinės sanglaudos srityse sinergija. Ši sinergija, pavyzdžiui, gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis, skaitmeninių įgūdžių, pilietinio aktyvumo ir pilietinio ugdymo, įgūdžių ugdymo ir įtraukties pasitelkiant kūrybiškumą ir meną srityse, bus skatinama laikantis Europos jaunimo strategijos ir ES pilietybės ataskaitos tikslų. Šia iniciatyva taip pat gali būti siekiama sinergijos ir papildomumo su būsimomis intervencinėmis priemonėmis, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas ir kuriomis siekiama stiprinti socialinę ir teritorinę sanglaudą ES.

Ši iniciatyva papildo kai kurias iniciatyvas, kuriomis propaguojami Europos socialinių teisių ramsčio principai, be kita ko, įgyvendinant užimtumo ir socialinę politiką, taip pat Europos vaiko garantijų sistemą. Tai apima lygių galimybių naudotis teisėmis propagavimą ir įvairovės skatinimą, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, kaip priemonę socialinei įtraukčiai ir sąžiningoms darbo rinkoms remti bei vaikų skurdui mažinti. Kultūra ir žiniasklaida, kaip pagrindiniai viešojo diskurso formavimo ir demokratinio aktyvumo skatinimo veiksniai, yra labai svarbios kuriant įtraukią ir atsparią visuomenę. **Įgūdžių sąjungos** kontekste iniciatyva bus aktyviai prisidedama prie kultūros ir kūrybos sektorių specialistų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo, remiant jų gebėjimą prisitaikyti vykstant skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai ir pokyčiams darbo rinkoje. Be to, Programa, kuria didinamas kultūros ir kūrybos sektorių konkurencingumas, skatinama kurti darbo vietas šiuose sektoriuose. Kartu šia iniciatyva bus gerinamas pilietinės visuomenės organizacijų (PVO), dirbančių lygybės, teisių ir vertybių srityje, gebėjimų stiprinimas.

Atsižvelgiant į didėjančią riziką, susijusią su gamtiniais pavojais, ekstremaliosiomis sveikatos situacijomis, technologinėmis avarijomis, kintančiomis grėsmėmis saugumui ir kitais sutrikimais, šia iniciatyva bus padidintas gyvybiškai svarbių visuomeninių funkcijų atsparumas ir sukurta atsparesnė, saugesnė ir geriau pasirengusi Sąjunga, laikantis **ES pasirengimo krizėms strategijos** tikslų.

Suderinamumas su teisingumo politika

Suderinus teisingumo politiką ir teisinės valstybės principą sukuriama tvirta sistema, kuria užtikrinama atskaitomybė, skatinamas teisinis nuoseklumas tarp valstybių narių bei jų viduje ir apsaugomos pagrindinės teisės, taip didinant pasitikėjimą ir bendradarbiavimą Sąjungoje. Pagrindinių teisių ir teisingumo politikos ryšys yra labai svarbus kuriant sąžiningą ir teisingą visuomenę. Pagrindinėmis teisėmis – nuo teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, teisės į nediskriminavimą iki privatumo apsaugos – apibrėžiami esminiai standartai, kuriuos turi atitikti teisingumo sistemos, o abstraktūs principai įgyvendinami konkrečiomis teisinėmis priemonėmis ir praktika. Pavyzdžiui, kovos su diskriminacija įstatymais užtikrinamas lygybės prieš įstatymą principas.

Taigi pagrindinių teisių ir teisingumo politikos sinergija užtikrinama, kad teisinėmis sistemomis būtų ne tik užkirstas kelias piktnaudžiavimui, bet ir aktyviai skatinamas orumas, lygybė ir laisvė. Ši sinergija yra labai svarbi siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą teisinėmis institucijomis, skatinti socialinę sanglaudą ir galiausiai užtikrinti, kad teisingumas būtų prieinamas ir prasmingas visiems asmenims. Šiuo tikslu, įgyvendinant daugiametę

finansinę programą (2028–2034 m.), bus skatinama šios Programos ir būsimos Teisingumo programos sinergija.

Suderinamumas su bendrosios rinkos ir konkurencingumo politika

Šia iniciatyva bus prisidedama prie žiniasklaidos, audiovizualinio ir kultūros bei kūrybos sektorių konkurencingumo, todėl ji papildys ES pramonės politikos ir ekonominio konkurencingumo sistemą. Visų pirma ji grindžiama 2024 m. bendrosios rinkos ir konkurencingumo ataskaita, kurioje laikomasi ekosistemomis grindžiamo požiūrio, kuriuo siekiama stiprinti pagrindinių pramonės sektorių, įskaitant kultūros ir kūrybos sektorius, atsparumą ir strateginį savarankiškumą. Ji taip pat atspindi konkurencingumo kelrodžio, kuriame nustatyti aiškūs ES ilgalaikio našumo ir atsparumo didinimo bei inovacijų skatinimo kriterijai, tikslus.

Be to, iniciatyva susijusi su 2020 m. Komisijos komunikatu „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVI strategija“, kuriuo siekiama atskleisti Europos MVI potencialą siekiant dvejų pertvarkų, remiantis trimis ramsčiais: gebėjimų stiprinimu ir parama, reglamentavimo naštos mažinimu ir galimybių patekti į rinką gerinimu, geresnių galimybių gauti finansavimą užtikrinimu. Iniciatyva taip pat prisidedama prie Europos Komisijos naujosios santaupų ir investicijų sąjungos strategijos, kuria siekiama didinti įmonių finansines galimybes.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra labai svarbūs kuriant įtraukias, teisėmis grindžiamas kultūros, kūrybos ir žiniasklaidos sistemas. Iniciatyva bus sustiprinta sinergija su būsima bendrąja mokslinių tyrimų ir inovacijų programa ir būsima Europos konkurencingumo fondu. Pastarasis apima paramą daugiadalykiams moksliniams tyrimams įvairiomis temomis, įskaitant demokratiją, vertybes, lygybę ir dezinformaciją, taip pat skaitmeninius ir pramonės klausimus, glaudžiai susijusius su kultūros ir kūrybos sektoriais bei kultūros paveldu. Siekiant sustiprinti Europos mokslinių tyrimų ekosistemą, reikės stiprinti sinergiją ir papildomumą, kad kultūros ir kūrybos sektoriai bei pilietinė visuomenė galėtų visapusiškai pasinaudoti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sričių pažanga. Taigi Programa bus prisidedama prie mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų, finansuojamų pagal bendrąją mokslinių tyrimų programą, rezultatų panaudojimo.

Be to, pasiūlymu padedama vykdyti Europos skaitmeninę pertvarką laikantis 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio tikslų. Jis papildys šiuos tikslus, nes bus remiami veiksmai, kuriais skatinamas skaitmeninis pasirėngimas, įgūdžių ugdymas ir taikomosios inovacijos visuomenės, kultūros ir žiniasklaidos sektoriuose, pavyzdžiui, DI žemyno veiksmų planas ir DI taikymo strategija. Jis taip pat papildys esamus teisės aktus, pavyzdžiui, Skaitmeninių paslaugų aktą, Skaitmeninių rinkų aktą ir DI aktą, nes bus didinamas audiovizualinio ir žiniasklaidos turinio prieinamumas, ugdomas gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, skatinama sąžininga konkurencija ir su platformomis nesusijęs prieinamumas auditorijai. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir audiovizualinio turinio prieinamumas taip pat sustiprintų skaitmeninių produktų sąveikumą.

Suderinamumas su globalios Europos politika

Priimta siūloma Programa papildys veiksmus, finansuojamus Sąjungos išorės veiksmų lėšomis. Pavyzdžiui, skatinant kultūrinius mainus ir remiant Sąjungos kūrybos sektorių, žiniasklaidą ir audiovizualinį turinį visame pasaulyje, be kita ko, bendradarbiaujant tarptautiniu mastu, ji atvers naujas rinkas, pritrauks pasaulinių specialistų, padidins ES įtaką ir patrauklumą pasaulinėje arenoje. Būsimos intervencinės priemonės apims trečiųjų valstybių dalyvavimą Programoje ir paramą tarptautiniam bendradarbiavimui, taip sudarant sąlygas sinergijai su ES išorės veiksmų politika.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 19 straipsnio 2 dalimi, 21 straipsnio 2 dalimi, 24 straipsniu, 167 straipsnio 5 dalimi, 168 straipsnio 5 dalimi ir 173 straipsnio 3 dalimi, kad būtų visapusiškai pasiekti bendrieji Programos tikslai.

SESV 19 straipsnio 2 dalyje numatyta priimti skatinamąsias priemones, kuriomis būtų remiami valstybių narių veiksmai kovojant su diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

Demokratinis aktyvumas, piliečių dalyvavimas ir pilietinės visuomenės puoselėjimas yra esminiai Sąjungos pilietybės sąvokos elementai. Tai yra esminiai veiksniai, padedantys naudotis teise laisvai judėti ir gyventi Sąjungoje.

SESV 21 straipsnio 2 dalyje nustatytos Sąjungos priemonės, palengvinančios piliečių teisių laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje įgyvendinimą. Šis straipsnis taip pat gali būti taikomas veiksams, kuriais siekiama informuoti piliečius ir valdžios institucijas apie balsavimo teises gyvenant kitoje valstybėje narėje, nes jie taip pat palengvina naudojimąsi teise laisvai judėti ir gyventi.

SESV 24 straipsniu Europos Parlamentas ir Taryba įpareigojami priimti piliečių iniciatyvos, kaip apibrėžta ES sutarties 11 straipsnyje, įgyvendinimo procedūrų nuostatas ir sąlygas. Tuo tikslu buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/788¹. Pagal Programą turėtų būti remiamas techninės ir organizacinės paramos finansavimas, skirtas tam reglamentui įgyvendinti, taip pagrindžiant piliečių naudojimąsi teise pradėti ir remti Europos piliečių iniciatyvas. Kartu su kitomis SESV 24 straipsnyje nustatytomis teisėmis šia teise užtikrinamas tiesioginis piliečių dalyvavimas demokratiame Sąjungos gyvenime.

SESV 167 straipsnio 5 dalimi Sąjungai pavedama priimti skatinamąsias priemones, kuriomis būtų prisidedama prie valstybių narių kultūrų klestėjimo, gerbiant jų nacionalinę bei regioninę įvairovę ir kartu iškeliant bendrą kultūros paveldą. Sąjungos veiksmais turi būti skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas ir papildomi jų veiksmai tokiose srityse kaip Europos tautų kultūros ir istorijos žinių gerinimas bei sklaida ir Europos svarbos kultūros paveldo išsaugojimas ir apsauga.

SESV 168 straipsnio 5 dalyje nustatytas teisinis pagrindas priimti skatinamąsias priemones, skirtas žmonių sveikatai apsaugoti ir gerinti. Smurtas, be kita ko, prieš moteris ir vaikus, yra pavojingas fizinei ir psichikos sveikatai. Vaikai yra pažeidžiami piliečiai ir jiems reikia didesnio lygio apsaugos nuo grėsmių, kurioms dažnai priklauso tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės. Smurtas prieš moteris taip pat kelia didelę grėsmę aukų, kurioms reikalinga aukšto lygio apsauga, fizinei ir psichikos sveikatai.

SESV 173 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Sąjunga gali nuspręsti dėl konkrečių priemonių, kuriomis remiama valstybių narių veikla, siekiant užtikrinti, kad būtų sudarytos Sąjungos pramonės konkurencingumui reikalingos sąlygos, įskaitant veiklą, kuria skatinamas iniciatyvai ir įmonių plėtrai palankios aplinkos kūrimas.

¹ OL L 130, 2019 5 17, p. 55–81.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Kultūros, žiniasklaidos ir Sąjungos vertybių propagavimui ir apsaugai būtinas tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir koordinuotos pastangos, peržengiančios nacionalines sienas. Tai sritys, kuriose dėl uždavinių sudėtingumo valstybėms narėms sunku juos pakankamai veiksmingai spręsti savarankiškai. Koordinuotais ES lygmens veiksmais sudaromos sąlygos nuosekliau ir veiksmingiau reaguoti į tarpvalstybines ir bendras problemas, dėl kurių sulėtėja pažanga, ir sudaromos sąlygos sisteminiam poveikiui, nustatant ir šalinant struktūrinius trūkumus, kuriems valstybės narės neteikia pirmenybės. ES biudžetas atlieka svarbų vaidmenį sudarant sąlygas šiems kolektyviniams atsakams. Tokiu požiūriu taip pat užtikrinamas didesnis vidaus politikos ir Sąjungos vertybių bei tarptautinių standartų propagavimo užsienyje nuoseklumas.

Dėl siūlomos programos masto ir poveikio Sąjungos lygmens veiksmai suteikia pridėtinės vertės, nes šių tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti veikdamos pavieniui. Pavyzdžiui, ja stiprinamas ES pilietybės jausmas ir tarpusavio supratimas, nes sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei veiklai, kuria skatinamas pilietinis aktyvumas, solidarumas ir platesnis dalyvavimas kultūros ir žiniasklaidos veikloje. Ja taip pat užtikrinami nuoseklūs ir aukšti standartai visoje ES ir veiksmingas ES teisėje įtvirtintų teisių taikymas visose valstybėse narėse, o tai labai svarbu siekiant apsaugoti ES piliečius. Be to, ES veiksmais stiprinama bendroji rinka, skatinant sąžiningą prieigą ir judumą, kartu sudarant sąlygas efektyvesniam įgyvendinimui pasitelkiant koordinuotas sistemas ir platesnio masto bendrus projektus. Šia iniciatyva, kuria mažinamas susiskaidymas, skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas ir sutelkiami ištekliai ES lygmeniu, užtikrinama, kad kūrybos sektorius, audiovizualinės bei žiniasklaidos įmonės ir kūrėjai galėtų visapusiškai naudotis bendrosios rinkos teikiama nauda. Ja gerinamas įvairaus kultūrinio ir kūrybinio turinio prieinamumas, remiamas žiniasklaidos pliuralizmas ir didinamas Europos audiovizualinio sektoriaus konkurencingumas.

Didžioji dauguma respondentų, dalyvavusių Komisijos surengtose atvirose viešose konsultacijose dėl naujų ES programų, pabrėžė ES finansavimo pridėtinę vertę šiose politikos srityse (žr. toliau).

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes juo neviršijama to, kas būtina siekiant nustatytų tikslų ES lygmeniu, ir to, ko reikia šiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Naujoji programa „AgoraEU“ visų pirma grindžiama programa „Kūrybiška Europa“ (2021–2027 m.), Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa (2021–2027 m.) ir esamomis prerogatyvinėmis eilutėmis, sutelkiant ES finansinę paramą kultūrai, žiniasklaidai ir Sąjungos vertybėms palaikyti. Naujojoje priemonėje atsižvelgiama į įvairių sektorių ypatumus, skirtingas jų tikslines grupes ir konkrečius poreikius, kartu užtikrinant sinergiją ir papildomumą.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Komisija atsižvelgė į 2014–2020 m. programos „Kūrybiška Europa“ galutinio vertinimo ir 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ tarpinio galutinio vertinimo rezultatus, taip pat į Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos tarpinį vertinimą ir 2023–2025 m. laikotarpiu atliktus programos „Europa piliečiams“ ir Teisių, lygybės ir piliečių programų galutinius vertinimus.

Šiuose vertinimuose įvertinti programų veiklos rezultatai, remiantis jų veiksmingumu, efektyvumu, aktualumu, nuoseklumu, tvarumu ir ES pridėtine verte.

Iš šių vertinimų rezultatų matyti, kad esamomis programomis iš esmės pasiekti jų politikos tikslai ir sukurta ES pridėtinė vertė, kartu atkreipiant dėmesį į programų rengimo požiūriu tobulintinas sritis.

Programos „**Kūrybiška Europa**“ vertinime pabrėžiamas jos indėlis siekiant bendrojo tikslo remti kultūrų ir kalbų įvairovę bei kultūros paveldą, didinant žmonių prieigą prie įvairaus turinio išteklių, visų pirma esančių už nacionalinių sienų, ir konkurencingumo tikslo, padedant audiovizualinės ir kitos kūrybinės bei kultūrinės veiklos vykdytojams tobulinti savo įgūdžius ir plėsti veiklą Europos lygmeniu. Programa užima išskirtinę vietą kaip vienintelis tarpvalstybinio bendradarbiavimo, keitimosi gerąja praktika, sklaidos ir judumo šiuose sektoriuose finansavimo šaltinis.

Atlikus **Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos** tarpinį vertinimą patvirtinta, kad ši programa, kaip speciali ES priemonė, kuria siekiama apsaugoti ir propaguoti pagrindines teises, lygybę ir nediskriminavimą, demokratiją ir teisinę valstybę Europoje, užpildo iš esmės tuščią erdvę vertybių ir pagrindinių teisių finansavimo srityje. Vertinimas taip pat atskleidė svarbų programos vaidmenį remiant pilietinės visuomenės organizacijas, dirbančias teisių ir vertybių srityje, įskaitant visuomenines organizacijas, kurioms dažnai trūksta kitų finansavimo šaltinių ir kitokios paramos.

Eilutės „Žiniasklaidos veiksmai“ (2021–2023 m.) vertinimu patvirtinama, kad ji buvo veiksminga stiprinant naujienų apie ES reikalus iš Europos perspektyvos sklaidą. Šie veiksmai padėjo sukurti daug originalaus turinio, kuris sulaukė didelio auditorijos susidomėjimo.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Viešomis konsultacijomis buvo remiamasi atliekant ES programų tarpvalstybinio švietimo, jaunimo, kultūros, žiniasklaidos, vertybių ir pilietinės visuomenės srityse pagal DFP po 2027 m. poveikio vertinimą. Šios konsultacijos įvyko 2025 m. vasario 12 d. – gegužės 7 d. Per jas iš viso gauti 5 845 tinkami atsakymai.

Iš jų aiškiai matyti, kad ES ir toliau atlieka svarbų vaidmenį skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir remiant kultūrą, žiniasklaidą, demokratiją ir pagrindines teises. Pavyzdžiui, respondentų, kurie manė, kad „labai svarbu“ arba „svarbu“ „apsaugoti demokratiją ir demokratinius standartus“, „skatinti pagarbą pagrindinėms teisėms (įskaitant vaikų ir moterų teises)“, „skatinti žiniasklaidos nepriklausomumą ir žiniasklaidos pliuralizmą, kovoti su dezinformacija“ ir „skatinti kultūros ir kūrybos įvairovę“, atitinkamai buvo 91 proc., 88 proc., 85 proc. ir 78 proc.

Per viešas konsultacijas gauti atsakymai taip pat patvirtino, kad ES finansavimas jo aprėpties srityse suteikė pridėtinės vertės, palyginti su finansavimu nacionaliniu, vietos ar regionų lygmeniu. Pavyzdžiui, 66 proc. respondentų manė, kad „demokratijos apsauga ir demokratinų standartų propagavimas“ yra sritis, kurioje ES finansavimas teikia didelę pridėtinę vertę. Beveik du trečdaliai respondentų nurodė, kad parama audiovizualiniam ir žiniasklaidos sektoriams yra „svarbus“ politikos tikslas. Galiausiai apie 80 proc. respondentų mano, kad ES finansavimas, skirtas „kultūrų ir kalbų įvairovės skatinimui“ ir „kultūros paveldo ir Europos atminimo propagavimui ir išsaugojimui“, teikia pridėtinės vertės, o 74 proc. – kad jis teikia pridėtinės vertės „užtikrinant plačias galimybes susipažinti su kultūra ir kultūros paveldu“.

Paprašyti įvertinti kliūtis, trukdančias ES biudžetui visiškai pasiekti savo tikslus politikos srityse, respondentai iš esmės palankiai įvertino tai, kad Komisija daug dėmesio skiria didesniai finansavimo efektyvumui, tačiau ne aukojant „tapatybę“ ir „pasitikėjimą“, išsaugant teminį aiškumą ir suinteresuotųjų šalių atsakomybę.

Iš kiekybinių rezultatų matyti, kad visose grupėse dažniausiai minėtos kliūtys buvo administracinė našta (ją nurodė 51 proc. piliečių ir 56 proc. organizacijų) ir sudėtingos konkrečioms fondams taikomos atitikties taisyklės (49 proc. piliečių ir 52 proc. organizacijų). Šie klausimai atspindi susirūpinimą ne tik dėl reglamentavimo sudėtingumo, bet ir dėl priemonių susiskaidymo bei įgyvendinimo neefektyvumo. Kaip papildomos kliūtys, be kita ko, buvo įvardytas nepakankamas lankstumas persikirstyti išteklius reaguojant į naujus poreikius (jį nurodė 45 proc. piliečių ir 50 proc. organizacijų), programų įgyvendinimo ir finansavimo išmokėjimo vėlavimas ir nepakankamas informavimas ar aiškumas dėl finansavimo galimybių. Valdžios institucijos ir NVO ypač pabrėžė, kad dėl vėlavimo mažėja poveikis ir vietos patikimumas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlymas pagrįstas išorės ataskaitomis ir vertinimais.

Pasiūlymas grindžiamas daugybe tyrimų ir ataskaitų, pavyzdžiui, Europos Parlamento, ES pagrindinių teisių agentūros ir Europos lyčių lygybės instituto, kuriuose atkreipiamas dėmesys į didėjančius ir rimtus iššūkius, susijusius su pagrindinių teisių ir vertybių išbandymu ES, taip pat su mūsų demokratinėse institucijose atsparumu².

Žiniasklaidos ir audiovizualinio sektoriaus srityje jis grindžiamas 2023 m. Europos žiniasklaidos pramonės perspektyvos³ išvadomis, kuriose pateikta vertingų įžvalgų apie žiniasklaidos ir audiovizualinio sektorių (įskaitant žaidimų) struktūrinius iššūkius. ES žiniasklaidos įmonės patiria vis didesnį pasaulinių konkurentų spaudimą dėl naudotojų dėmesio ir pajamų. Nuo COVID-19 pandemijos laikotarpio vartotojų išlaidos ir žiniasklaidos vartojimas nekito, o skaitmeninės platformos sutelkia daugiau turinio ir gauna daugiau pajamų iš reklamos nei tradicinės žiniasklaidos priemonės. Šie sektoriai taip pat susiduria su tokiomis problemomis kaip didelės technologijų diegimo išlaidos, nedidelės privačiosios investicijos ir stipri priklausomybė nuo ne ES technologijų. Be to, iš ataskaitos matyti, kad ES audiovizualinių kūrinių sklaida tarpvalstybiniu mastu yra ribota, o tai trukdo išnaudoti šio sektoriaus potencialą. Be to, naujienu žiniasklaidos perspektyvumui kyla vis didesnis pavojus dėl mažėjančių pajamų, mažėjančio užimtumo ir riboto vartotojų pasitikėjimo.

Kultūros ir kūrybos sektorių srityje pasiūlymas grindžiamas teminių susitikimų, nepriklausomų tyrimų, Tarybos išvadomis⁴, Europos Parlamento rezoliucijomis⁵, veiksmy,

² Be kita ko, EP 2021/2103(INI) dėl mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės Europoje; FRA ataskaita „Protecting civil society – update 2023“; EIGE 2024 m. lyčių lygybės indeksu „Kova su smurtu prieš moteris, kova su lyčių nelygybe“.

³ Antrasis Žiniasklaidos pramonės perspektyvų leidimas bus paskelbtas 2025 m. liepos mėn.

⁴ Visų pirma 2025 m. gegužės mėn. Tarybos išvadomis dėl paramos jaunesiems menininkams ir kultūros bei kūrybos specialistams jų karjeros pradžioje, 2024 m. lapkričio mėn. Tarybos išvadomis dėl prieigos prie kultūros išteklių gerinimo ir puoselėjimo, 2024 m. gegužės mėn. Tarybos išvadomis dėl kultūros ir kūrybos sektorių įgalėjimo formuojant auditoriją duomenų pagrindu ir 2023 m. gegužės mėn. Tarybos išvadomis dėl menininkų, kuriems gresia pavojus, ir perkeltųjų menininkų.

⁵ 2024 m. sausio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kultūrų įvairovės ir sąlygų autoriams Europos srautinio muzikos siuntimo rinkoje ([2023/2054\(INI\)](#)), 2024 m. sausio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo ([2023/2003\(INI\)](#)), 2023 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl ES menininkų ir kultūros bei kūrybos sektorių

susijusių su Europos paveldo ženklu, vertinimu⁶ ir pirmuoju veiksmu, susijusių su 2020–2033 m. Europos kultūros sostinėmis, tarpiniu vertinimu⁷, taip pat taikant atvirąjį koordinavimo metodą kultūros srityje valstybių narių ekspertų pateiktomis rekomendacijomis⁸. Iš šių įvairių šaltinių matyti, kad programos „Kūrybiška Europa“ paprogramė „Kultūra“ tebėra aktuali, o kartu atkreipiamas dėmesys į tobulintinas sritis, visų pirma susijusias su skaitmenine ir žaliąja pertvarka bei DI plėtra, menininkų ir kultūros bei kūrybos specialistų darbo sąlygomis, taip pat tarptautinėmis aplinkybėmis.

- **Poveikio vertinimas**

Buvo atliktas šio pasiūlymo poveikio vertinimas. Komisijos tarnybos išnagrinėjo keletą alternatyvių politikos galimybių, kaip spręsti atitinkamų sektorių problemas, ir nustatė, kuri galimybė geriau pasitarnautų Komisijos politikos sritims ir prioritetams. Įvairios galimybės buvo tarpusavyje nesuderinamos. Viena iš galimybių buvo tęsti esamą programą „Kūrybiška Europa“ ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą kaip atskiras programas, kartu atliekant tam tikrus laipsniškus patobulinimus. Antroji galimybė – sujungti programas, kuriomis siekiama apsaugoti Sąjungos vertybes, žiniasklaidą ir kultūrą. Trečioji galimybė – visapusiškai į vieną priemonę integruoti politikos sritis, kurioms šiuo metu taikoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir programa „Kūrybiška Europa“, ir politikos sritis, kurioms taikoma programa „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpusas (ESK).

Buvo svarstomos ir kitos alternatyvos, tačiau jos buvo atmetos ankstyvajame etape. Viena jų – nutraukti ES finansavimą srityse, kurioms šiuo metu taikoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir programa „Kūrybiška Europa“, tačiau ji buvo atmesta atsižvelgiant į problemų, darančių poveikį atitinkamiems sektoriams, dydį, politinėse gairėse šiai politikai suteiktą svarbą ir ES finansavimo intervencinių priemonių tolesnio aktualumo ir pridėtinės vertės vertinimą, grindžiamą atitinkamais laikotarpio vidurio vertinimais. Galimybės alternatyviai sujungti programas (pvz., tik programos „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos paprogramę su Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa) taip pat buvo atsisakyta ankstyvajame etape, nes ji nebūtų veiksmingai suderinta su politiniais prioritetais ir nebūtų tinkamai pritaikyta atitinkamų sektorių uždaviniams spręsti.

Pagrindinis galimas trijų atrinktų galimybių (tęstinumas, visapusiškas integravimas ir tikslu grindžiamas sujungimas) poveikis buvo analizuojamas atsižvelgiant į įvairius socialinius, ekonominius ir aplinkos aspektus. Atitinkamais atvejais analizėje taip pat buvo nagrinėjami kaštai ir nauda, poveikis konkurencingumui ir MVĮ bei skaitmenizacijai, taip pat jų indėlis siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų (DVT). Visos trys politikos galimybės buvo įvertintos atsižvelgiant į jų veiksmingumą, efektyvumą, nuoseklumą ir proporcingumą, taikant socialinį daugiakriterį vertinimą (SDV).

darbuotojų socialinės ir profesinės padėties sistemos ([2023/2051\(INI\)](#)), 2023 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos knygų sektoriaus ateities ([2023/2053\(INI\)](#)), 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Naujosios Europos kultūros darbotvarkės ir ES tarptautinių kultūrinių ryšių strategijos įgyvendinimo ([2022/2047\(INI\)](#)), 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl menininkų padėties ir kultūros gaivinimo ES ([2020/2261\(INI\)](#)).

⁶ Veiksmų, susijusių su Europos paveldo ženklu (EPŽ), 2018–2024 m. laikotarpio vertinimas, kurį Europos Komisijos užsakymu atliko PPMI (2025 m. liepos mėn.).

⁷ Pirmasis veiksmų, susijusių su 2020–2033 m. Europos kultūros sostinėmis, tarpinis vertinimas, kurį Europos Komisijos užsakymu atliko „Ecorys“ ir „KEA European Affairs“ (2025 m. liepos mėn.).

⁸ Visų pirma 2023 m. birželio mėn. AKM valstybių narių ekspertų darbo grupė „Menininkų ir kultūros bei kūrybos sektorių specialistų statusas ir darbo sąlygos“ ir 2021 m. birželio 4 d. AKM valstybių narių ekspertų darbo grupė „Siekiant lyčių lygybės kultūros ir kūrybos sektoriuose“.

Galimybių ir jų poveikio vertinime pabrėžta, kad politikos tikslais (tikslu grindžiamu sujungimu) grindžiamas integravimas turėtų didesnę potencialą, palyginti su šiomis dviem alternatyvomis. Jis leistų sustiprinti koordinavimą, užtikrinti tikslingą lankstumą ir veiksmingiau naudoti ES biudžetą, nepakenkiant politikos kryptčiai ar prieinamumui. Taip būtų užtikrinta tinkamiausia supaprastinimo ir politikos aktualumo pusiausvyra. Tai taip pat atitinka suinteresuotųjų šalių raginimus supaprastinti galimybes gauti finansavimą, lanksčiai paskirstyti išteklius ir taikyti bendras taisykles. Vadovaujantis politinėmis gairėmis, laikomasi finansavimo ir politikos suderinamumo principo, sujungiant programas, kuriomis siekiama apsaugoti kultūrą, žiniasklaidą ir Sąjungos vertybes. Bus remiamasi dabartinių programų sėkme, dabartinės DFP geriausios praktikos pavyzdžiais, kaip patvirtinta vertinimuose, geriau sprendžiant tarpvalstybinius ir bendrus uždavinius, užpildant finansavimo spragas valstybių narių lygmeniu ir didinant vidaus bei išorės politikos suderinamumą, o kartu – sinergiją, efektyvumą bei veiksmingumą, ir mažinant dubliavimąsi. Bus skiriamas deramas dėmesys kiekvienai sujungtoje programoje numatyta politikos sričiai, visapusiškai laikantis Reglamente (ES, Euratomas) [202X/XXX, Veiklos rezultatų reglamentas] išdėstytų horizontaliųjų nuostatų, taikomų visoms Sąjungos programoms. Be to, bus aktyviau įgyvendinami bendri prioritetai ir sinergija, turintys įtakos visuomenės, žiniasklaidos, kultūros ir kūrybos sektoriams (pvz., sektorių įgūdžiai, galimybės gauti finansavimą, inovacijų diegimas ir kt.).

Remiantis Geresnio reglamentavimo gairėmis, ši poveikio vertinimo ataskaita buvo pateikta Reglamentavimo patikros valdybai (RPV), kad ši įvertintų kokybę. 2025 m. birželio 13 d. RPV pateikė nuomonę dėl poveikio vertinimo. RPV pateikė keletą pastabų ir rekomendacijų dėl taikymo srities, problemų apibrėžimo ir vertinimų naudojimo, intervencinių priemonių logikos ir tikslų, galimybių palyginimo, kaštų ir naudos analizės, valdymo, nuoseklumo, būsimos stebėsenos ir vertinimo. Prie šio pasiūlymo dėl teisės akto pridėtas poveikio vertinimas buvo peržiūrėtas atsižvelgiant į Valdybos pastabas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šia iniciatyva bus supaprastintas ES programų valdymas, administravimas ir įgyvendinimas, siekiant padidinti efektyvumą pareiškėjams, naudos gavėjams ir ES institucijoms. Paraiškų ir ataskaitų teikimo procedūros bus supaprastintos ir dar labiau suderintos, nustačius bendras arba suderintas taisykles, kad pareiškėjams būtų lengviau teikti paraiškas dėl kvietimų teikti pasiūlymus, kuriais siekiama papildomų politikos tikslų.

Siekiant supaprastinti įgyvendinimą ir sumažinti naudos gavėjams tenkančią administracinę naštą, supaprastintų finansavimo formų (įskaitant su išlaidomis nesusijusį finansavimą ir vienkartinę išmoką) naudojimas taps įprasta įnašo forma dotacijoms kompensuoti. Finansinė parama trečiosioms šalims, kuri pasirodė esanti efektyvi užtikrinant, kad ES finansavimas būtų prieinamesnis mažoms organizacijoms, taip pat bus toliau teikiama ir prireikus galėtų būti išplėsta. Be to, teigiamą poveikį turės ir didesnis daugiamečių dotacijų naudojimas. Kliūtytys, su kuriomis susiduria visuomeninės organizacijos ir pirmą kartą paraiškas teikiantys pareiškėjai, bus šalinamos taikant tikslines supaprastinimo priemones, kuriomis atsižvelgiama į jų aplinkybes, stiprinant komunikaciją ir skatinant finansavimo galimybes. Sutelkus išteklius, be kita ko, tokiose srityse kaip stebėsenos, vidaus ir išorės komunikacija, bus užtikrinta masto ekonomija ir padidintas ES finansavimo nuspėjamumas naudos gavėjams, suinteresuotosioms šalims ir ES piliečiams.

- **Pagrindinės teisės**

Remiantis ankstesne programa „Kūrybiška Europa“ ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa bei anksčiau buvusiomis prerogatyvinėmis eilutėmis, naująja priemone siekiama

propaguoti Sąjungos vertybes, įskaitant pagarbą pagrindinėms teisėms, lygybę, demokratiją, taip pat remti kultūrą ir žiniasklaidą.

Ji atitinka Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje nustatytas vertybes ir jas propaguoja. Naujosios Programos tikslai glaudžiai susiję su pagrindinių teisių propagavimu ir todėl atitinka ES pagrindinių teisių chartiją. Visų pirma, šiuo pasiūlymu bus prisidedama prie teisių ir principų, įtvirtintų Chartijos 8 straipsnyje (asmens duomenų apsauga), 11 straipsnyje (saviraiškos laisvė, teisė į informaciją, žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas), 12 straipsnyje (susirinkimų ir asociacijų laisvė), 13 straipsnyje (menų ir mokslo laisvė), 15 straipsnyje (laisvė pasirinkti profesiją ir teisė dirbti), 20 ir 21 straipsniuose (lygybė ir nediskriminavimas), 22 straipsnyje (kultūrų ir kalbų įvairovė), 23 straipsnyje (moterų ir vyrų lygybė), 24 straipsnyje (vaiko teisės), 26 straipsnyje (asmenų su negalia teisės), 31 straipsnyje (tinkamos ir teisingos darbo sąlygos), 32 straipsnyje (vaikų darbo draudimas ir jaunimo apsauga darbe), 33 straipsnyje (šeimos ir profesinis gyvenimas), 39–46 straipsniuose (piliečių teisės), propagavimo ir apsaugos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Žr. priedą.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Ši iniciatyva bus stebima taikant 2028–2034 m. biudžeto veiklos rezultatų peržiūros sistemą, apibrėžtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas], kuriame taip pat išsamiai išdėstytos konkrečios su vertinimais susijusios taisyklės. Vertinimas atliekamas pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires ir bus grindžiamas rodikliais, susijusiais su Programos tikslais.

Dalį Programos įgyvendins vykdomoji įstaiga, prižiūrima už Programą atsakingų Komisijos tarnybų.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Bendrieji Programos tikslai – skatinti kultūrų ir kalbų įvairovę bei paveldą, didinti kultūros ir kūrybos sektorių, visų pirma žiniasklaidos ir audiovizualinio sektoriaus, konkurencingumą, apsaugoti meninę ir žiniasklaidos laisvę ir saugoti bei skatinti lygybę, aktyvų pilietiškumą, teises ir vertybes, įtvirtintas Sutartyse ir Chartijoje, taip didinant demokratinį dalyvavimą ir visuomenės atsparumą Sąjungoje.

Atsižvelgiant į šį bendrąjį tikslą, Programą sudaro trys atskiros paprogramės:

pirma, paprogramė „Kūrybiška Europa. Kultūra“, pagal kurią bus įgyvendinamas šis konkretus tikslas:

- a) prisidėti prie kultūros kūrinių tarpvalstybinio kūrimo, bendradarbiavimo, dalyvavimo ir prieinamumo bei įvairių kultūros kūrinių tarpvalstybinės sklaidos, kartu stiprinant kultūros ir kūrybos sektorių socialinius, ekonominius ir tarptautinius aspektus;

antra, paprogramė MEDIA+, pagal kurią bus įgyvendinami šie konkretūs tikslai:

- a) prisidėti prie audiovizualinio ir vaizdo žaidimų sektorių kultūrinės įvairovės ir konkurencingumo didinimo, visų pirma skatinant Europos turinio kūrimą bei tarpvalstybinį platinimą ir gerinant piliečių prieigą prie jo;

- b) prisidėti prie laisvos, gyvybingos ir įvairios Sąjungos informacijos ekosistemos kūrimo, visų pirma remiant laisvą ir nepriklausomą žurnalistiką bei naujienų žiniasklaidą, gerinant piliečių prieigą prie patikimos informacijos ir kovojant su dezinformacija;

trečia, paprogramė „Demokratija, piliečiai, lygybė, teisės ir vertybės“ (CERV+), pagal kurią bus įgyvendinami šie konkretūs tikslai:

- a) prisidėti prie pagrindinių teisių, lygybės ir nediskriminavimo bei Sutartyse įtvirtintų Sąjungos piliečių teisių, įskaitant laisvą piliečių judėjimą, apsaugos ir propagavimo bei pilietinės visuomenės įgalėjimo;
- b) prisidėti prie kovos su smurtu dėl lyties, smurtu prieš vaikus ir kitas grupes, kurioms gresia toks smurtas;
- c) prisidėti prie demokratinio dalyvavimo skatinimo ir teisinės valstybės puoselėjimo.

Siekiant užtikrinti kuo didesnę šių paprogramių poveikį ir stiprinti jų sinergiją, pagal Programą remiama kompleksinė ir horizontalioji veikla, kuria prisidedama prie bendrojo tikslo įgyvendinimo, visų pirma plėtojant kultūros, žiniasklaidos ir pilietinių sferų sinergiją, taip pat skatinant tarpsektorinį bendradarbiavimą ir inovacijas.

Kad Programa būtų veiksminga, joje turėtų būti atsižvelgiama į skirtingų politikos sričių konkretų pobūdį, jų skirtingas tikslines grupes ir konkrečius poreikius, laikantis tikslingo požiūrio.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „AgoraEU“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/692 bei (ES) 2021/818**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 19 straipsnio 2 dalį, 21 straipsnio 2 dalį, 24 straipsnį, 167 straipsnio 5 dalį, 168 straipsnio 5 dalį ir 173 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁰,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) remiantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 straipsniu, Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms kurių visuomenėje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė (toliau – Sąjungos vertybės). Sąjungos vertybės atspindėtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) įtvirtintomis teisėmis, laisvėmis ir principais. ES sutarties 3 straipsniu Sąjunga taip pat įgaliojama skatinti vaiko teisių apsaugą. Be to, ES sutarties 10 straipsnyje nustatoma, kad Sąjungos veikla pagrįsta atstovaujama demokratija, kad piliečiai Sąjungos lygiu yra tiesiogiai atstovaujami Europos Parlamente ir turi teisę dalyvauti demokratiname Sąjungos gyvenime. 20 straipsniu įtvirtinama Sąjungos pilietybė ir nustatomos svarbios teisės, kuriomis, *inter alia*, naudojasi Sąjungos piliečiai;
- (2) kultūra ir žiniasklaida, taip pat Sąjungos vertybių propagavimas ir pagarba joms yra esminiai laisvos, sąžiningos, įvairios, įtraukios ir darnios Sąjungos elementai. Piliečių dalyvavimas ir pilietinis aktyvumas deramai laikantis Sąjungos vertybių yra demokratinio Sąjungos gyvenimo pagrindas, o žiniasklaida atlieka labai svarbų vaidmenį formuojant viešąją nuomonę ir skatinant laisvas diskusijas. Audiovizualiniai kūriniai ir visos kitos kultūrinės ir kūrybinės raiškos formos, įskaitant kultūros paveldą, yra labai svarbūs Europos įvairovei ir visuomenės atsparumui bei ES piliečių ir bendruomenių tarpusavio supratimui stiprinti;

⁹ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁰ OL C [...], [...], p. [...].

- (3) programa „AgoraEU“ (toliau – Programa) bus svariai prisidedama prie šių tikslų, teisių ir vertybių užtikrinimo ir įgyvendinimo;
- (4) ši Programa turėtų pakeisti programą „Kūrybiška Europa“, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/818¹¹, ir Piliiečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/692¹². Pagal ją turėtų būti supaprastinti įvairūs finansavimo veiksmai, kuriais remiama žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas, kovojama su dezinformacija ir remiamas informacijos apie Sąjungos reikalus teikimas. Laisva pliuralistinė žiniasklaida ir pilietinė visuomenė yra vienos iš pagrindinių Sąjungos demokratiškos sistemų sergėtojų, atliekančios labai svarbų vaidmenį užtikrinant demokratinį atsparumą, ir turėtų būti remiamos. Programa taip pat turėtų būti remiami kultūros, kūrybos ir žiniasklaidos sektoriai, išnaudojama kultūros ir kultūros įvairovės galia, stiprinama informacinė erdvė ir remiamos Sąjungos pastangos stiprinti teisėmis grindžiamą, įtraukią, lygiateisę ir demokratiškos visuomenę. Šiuo reglamentu nustatomas orientacinis programos „AgoraEU“ finansinis paketas¹³. Šiame reglamente einamosios kainos apskaičiuojamos taikant fiksuotą 2 proc. defliatorių;
- (5) kad Programa būtų veiksminga, joje turėtų būti atsižvelgiama į skirtingų politikos sričių ir sektorių konkretų pobūdį ir uždavinius, jų skirtingas tikslines grupes ir konkrečius poreikius, laikantis tikslingo požiūrio;
- (6) pastarojo meto patirtis parodė, kad sparčiai kintančioje ekonominėje, socialinėje ir geopolitinėje aplinkoje reikia lankstesnės daugiametės finansinės programos ir jos programų. Tuo tikslu ir atsižvelgiant į programos „AgoraEU“ tikslus, skiriant finansavimą bus tinkamai atsižvelgiama į kintančius politikos poreikius ir Sąjungos prioritetus, nustatytus atitinkamuose Komisijos paskelbtuose dokumentuose, Tarybos išvadose ir Europos Parlamento rezoliucijose, kartu užtikrinant pakankamą įgyvendinimo nuspėjamumą;
- (7) kultūros ir kūrybos sektoriai, įskaitant scenos menus (pvz., teatrą ir šokių), literatūrą ir knygų leidybą, muziką, vaizduojamąjį meną, materialųjį ir nematerialųjį kultūros paveldą, architektūrą, archyvus, bibliotekas ir muziejus, amatus ir dizainą (įskaitant mados dizainą), yra viešoji gėrybė, kurianti prasmę ir įkūnijanti Sąjungos vertybes. Jie taip pat yra didelis Sąjungos ir jos regionų turtas, nes pritraukia tvarų turizmą ir pasaulinėje arenoje kuria dinamiško žemyno įvaizdį. Programoje turėtų būti atsižvelgiama į jų vidinę bei meninę vertę ir į jų išorinį socialinį bei ekonominį indėlį, be kita ko, į socialinę ir teritorinę sanglaudą, gerovę ir sveikatą, augimą ir darbo vietų kūrimą, konkurencingumą, kūrybiškumą ir inovacijas;
- (8) tačiau Sąjungos kultūros ir kūrybos sektoriams būdinga nacionalinio ir lingvistinio pobūdžio fragmentacija. Juose taip pat susiduriama su daugybe iššūkių, pavyzdžiui, išpuoliais prieš meninės raiškos laisvę, nesaugiomis darbo sąlygomis, skaitmenine

¹¹ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/818, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013, (OL L 189, 2021 5 28, p. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj>).

¹² 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliiečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014, (OL L 156, 2021 5 5, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj>).

¹³ Atitinkamais atvejais pagal Programą teikiama parama spartinamos arba skatinamos investicijos, proporcingai sprendžiant rinkos nepakankamumo arba neoptimalaus investavimo atvejų problemas, vengiant dubliavimosi ar išstūmimo ir skatinant privatųjį finansavimą, ir turi Sąjungos pridėtinę vertę.

transformacija, kurią lemia dirbtinio intelekto plėtra, ir poreikiu prisitaikyti prie klimato kaitos. Programa turėtų padėti tiems sektoriams reaguoti į tokius iššūkius, išnaudoti visą savo potencialą ir ryžtingai kurti projektus ateityje, kartu užtikrinant kuo platesnį dalyvavimą, be kita ko, vietos ir regionų subjektų, įvairiais kanalais ir formatais;

- (9) Europos kultūros paveldas yra bendras ir neįkainojamas palikimas, susiduriantis su biudžeto apribojimais, gaivalinėmis ir antropogeninėmis nelaimėmis, klimato kaita ir regioniniais konfliktais. Svarbu apsaugoti ir išsaugoti tokį palikimą, didinant prieinamumą prie jo ir puoselėjant kolektyvinę europinę tapatybę. Skaitmeniniu išsaugojimu taip pat užtikrinama, kad ateities kartos galėtų mokytis iš savo kultūros paveldo, jį vertinti ir semtis iš jo įkvėpimo;
- (10) pagal Programą taip pat turėtų būti teikiama finansinė parama veiksniams, susijusiems su Europos paveldo ženklu ir Europos kultūros sostinėmis, kuriais išaukštinama ir saugoma turtinga Europos kultūros įvairovė bei paveldas, susiejant juos su vietos lygmeniu ir prisidedant prie kultūra grindžiamų vystymosi strategijų;
- (11) Europos žiniasklaidos sektoriai užima išskirtinę padėtį mūsų demokratijos, kultūros ir ekonomikos srityse. Jie apima, *inter alia*, tokį turinį kaip filmai, serialai, vaizdo žaidimai, naujienos ir informacija, imersinė realybė ir multimedija, taip pat paslaugas, įskaitant filmų rodytas kino teatruose, televizijos ir radijo transliacijas, spausdintinių kūrinių ir internetinę leidybą, vaizdo įrašus internete ir tinklalaides. Skaitmeninė pertvarka, visų pirma dirbtinio intelekto plėtra, paspartino žiniasklaidos konvergenciją, pakeitė vartotojų elgesį, sutrikdė verslo ir pajamų modelius, taip pat intelektinės nuosavybės valdymą ir naudojimą. Todėl Sąjunga turėtų padėti Sąjungos žiniasklaidai klestėti, skatinti inovacijas ir galimybes gauti finansavimą, skatinti naujienų, audiovizualinių ir kitų žiniasklaidos sektorių kryžmaveiką ir remti įvairių rūšių žiniasklaidos subjektų bendradarbiavimą visoje Sąjungoje;
- (12) Sąjungos audiovizualinis sektorius susiduria su iššūkiais, kylančiais dėl ribotos tarpvalstybinės sklaidos, kintančių vartojimo įpročių ir ne Sąjungos subjektų dominavimo. Atsižvelgiant į šiuos iššūkius, Sąjungos intervencinėmis priemonėmis turėtų būti remiamas Europos audiovizualinės ir vaizdo žaidimų pramonės pajėgumas kurti, finansuoti, gaminti ir platinti Europos kūrinius visose platformose, kurios yra prieinamos ir patrauklios auditorijai Sąjungoje ir už jos ribų. Jomis turėtų būti skatinamas įvairių žiniasklaidos formatų intelektinės nuosavybės pritaikymas transmedijoms, prisidedama prie valstybių narių, pasižyminčių skirtingais rinkos pajėgumais, bendradarbiavimo skatinimo, taip pat prie Sąjungos audiovizualinio sektoriaus reglamentavimo sistemos;
- (13) naujienų žiniasklaidos priemonės ir žurnalistai visoje Sąjungoje patiria vis didesnę spaudimą, visų pirma dėl to, kad daugėja pasaulinių interneto platformų, kinta vartojimo įpročiai ir didėja dezinformacijos sklaida. Šie iššūkiai daro poveikį pajamoms iš naujienų ir jų platinimui, kenkia naujienų žiniasklaidos priemonių perspektyvumui ir visuomenės pasitikėjimui jomis ir riboja piliečių prieigą prie įvairaus, profesionaliai sukurto Europos žurnalistinio turinio. Sąjunga turėtų remti perspektyvią, nepriklausomą ir įvairių informacijos ekosistemą, apsaugoti žurnalistus, kuriems gresia pavojus, skatinti žiniasklaidos laisvę bei pliuralizmą ir stiprinti informacinės erdvės vientisumą, propaguodama priemones ir stiprindama bendradarbiavimą, kuriuo siekiama kovoti su dezinformacija ir remti skaitmeninį raštingumą bei gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis (be kita ko, jaunimo);

- (14) demokratinės Sąjungos valstybės susiduria su vis didesniais iššūkiais. Piliečių pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis ir procesais dar labiau mažėja dėl dezinformacijos, socialinės poliarizacijos ir neapykantos, darančių poveikį rinkimų ir kitiems demokratiniams procesams. Siekiant, kad Europos demokratija taptų atsparesnė, būtina įtraukti visą visuomenę;
- (15) pagrindinių teisių apsauga ir propagavimas padeda kurti demokratiškesnę Sąjungą. Nediskriminavimas yra vienas iš pagrindinių Sąjungos principų, įtvirtintų SESV 19 straipsnyje ir Chartijos 21 straipsnyje. Kuriant lygiateisę ir nediskriminacinę visuomenę prisidedama prie to, kad būtų išnaudotas įvairių asmenų potencialas ir skatinamas kultūrinis, ekonominis ir socialinis augimas. Tai taip pat padeda šalinti svarbias pagrindines smurto prieš pažeidžiamas grupes, kuris savo ruožtu yra tiesioginis išpuolis prieš lygybę, priežastis. Todėl Programa turėtų būti skatinami veiksmai, kuriais būtų kovojama su visų formų diskriminacija ir netolerancija, t. y. tiesiogine ir netiesiogine diskriminacija, atkreipiant dėmesį į konkrečias struktūrinės ir tarpsektorinės diskriminacijos formas, siekiant remti atitinkamas Sąjungos politikos sistemas. Programa turėtų būti remiami veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią visų formų ksenofobijai ir rasizmui, antisemitizmui ir neapykantai musulmonams, homofobijai, bifobijai, transfobijai, interfobijai, netolerancijai ir diskriminacijai dėl lytinės tapatybės, netolerancijai mažumoms, įskaitant romus, taip pat neapykantą kurstančioms kalboms, ir kovoti su šiais reiškiniais. Programa taip pat turėtų padėti Sąjungai vykdyti įsipareigojimą, kurį ji prisiėmė prisijungusi prie 2006 m. gruodžio 13 d. priimtos JT asmenų su negalia teisių konvencijos¹⁴, skatinti, saugoti ir užtikrinti, kad visi asmenys su negalia galėtų visapusiškai ir lygiateisiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis;
- (16) teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, įtvirtintos atitinkamai Chartijos 7 straipsnyje ir SESV 16 straipsnyje bei Chartijos 8 straipsnyje, įgyvendinamos specialiu reglamentu¹⁵ ir direktyva¹⁶. Sąjungos teisinėje sistemoje nustatytos nuostatos, kuriomis siekiama veiksmingai apsaugoti teisę į asmens duomenų apsaugą. Šiomis teisinėmis priemonėmis nacionalinėms duomenų apsaugos priežiūros institucijoms patikėta užduotis skatinti visuomenės informuotumą apie su asmens duomenų tvarkymu susijusią riziką, taisykles, apsaugos priemones ir teises, bei jų supratimą. Programa turėtų padėti didinti informuotumą, atlikti tyrimus ir kitą susijusią veiklą šioje srityje, be kita ko, pasitelkiant nacionalines duomenų apsaugos priežiūros institucijas, atsižvelgiant į teisės į asmens duomenų apsaugą svarbą sparčios technologinės plėtros laikotarpiu;
- (17) lyčių lygybė yra pagrindinė teisė ir Sąjungos tikslas ir turėtų būti remiama pagal Programą. Nepaisant daugelio laimėjimų, tebėra didelių iššūkių, dėl kurių reikia sustiprinti šį Sąjungos įsipareigojimą. Tai apima darbą, kuriuo siekiama užtikrinti laisvę nuo smurto dėl lyties, aukščiausius sveikatos standartus, įskaitant visų pirma lytinę ir reprodukcinę sveikatą, vienodą darbo užmokestį ir ekonominį įgalėjimą, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir priežiūrą, vienodą užimtumą, karjeros galimybes ir darbo sąlygas, kokybišką ir įtraukų švietimą, politinį dalyvavimą ir vienodą atstovavimą, institucinius mechanizmus, kuriais užtikrinamos moterų teisės, aktyviai kovojama su lyčių stereotipais ir kovojama su tarpsektorine diskriminacija;

¹⁴ OL L 23, 2010 1 27, p. 35–36.

¹⁵ OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88.

¹⁶ OL L 119, 2016 5 4, p. 89–131.

- (18) smurtas dėl lyties ir smurtas prieš moteris, vaikus, jaunimą ir kitas rizikos grupes, pavyzdžiui, LGBTIQ asmenis ir asmenis su negalia, yra sunkus pagrindinių teisių pažeidimas ir toliau egzistuoja visoje Sąjungoje visomis socialinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis. Smurtas prieš moteris ir kitoms rizikos grupėms priklausančius asmenis yra žmogaus teisių pažeidimas ir tiesioginis išpuolis prieš lygybę. Todėl tokio smurto prevencija ir kova su juo yra socialinė būtinybė ir padeda kovoti su tokia diskriminacija, taip pat mažinti smurto poveikį, be kita ko, sveikatai. Be to, visuomenė, kurioje nėra diskriminacijos, užtikrinimas taip pat padės šalinti pagrindines smurto prieš pažeidžiamas grupes priežastis, nes jos yra tarpusavyje susijusios. Todėl pagal Programą turėtų būti tęsiamos ilgalaikės Sąjungos pastangos užkirsti kelią smurtui, į jį reaguoti ir su juo kovoti visais lygmenimis, taip pat apsaugoti ir remti visas tiesiogines bei netiesiogines aukas ir smurtą išgyvenusius asmenis, remiantis penkių paeiliui sekusių programos „Daphne“ ciklų ir paprogramės¹⁷ įdirbiu. Programa turėtų būti padedama siekti 2011 m. gegužės 11 d. Stambule priimtos Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo tikslų, įgyvendinti Komisijos rekomendaciją dėl integruotųjų vaiko apsaugos sistemų kūrimo ir stiprinimo atsižvelgiant į vaiko interesus¹⁸, kuria vaikai apsaugomi nuo bet kokios formos smurto, taip pat padėti Sąjungai vykdyti įsipareigojimą, prisiimtą prisijungus prie JT asmenų su negalia teisių konvencijos, kuria asmenys su negalia apsaugomi nuo bet kokios formos išnaudojimo, smurto ir prievartos;
- (19) pagal Sąjungos *aquis* dėl vienodo požiūrio valstybės narės įsteigė nepriklausomas įstaigas, skatinančias vienodą požiūrį (toliau – lygybės įstaigos), kurios atlieka svarbų vaidmenį skatinant lygybę ir užtikrinant veiksmingą teisės aktų dėl vienodo požiūrio taikymą. Be to, pagal Programą turėtų būti remiamas Europos lygybės įstaigų tinklas („Equinet“), kurį sudaro nacionalinės lygybės įstaigos, kaip numatyta Tarybos direktyvoje (ES) 2024/1499¹⁹ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2024/1500²⁰, kadangi „Equinet“ yra vienintelis subjektas, užtikrinantis lygybės įstaigų veiklos koordinavimą. Tai labai svarbu siekiant veiksmingai įgyvendinti Sąjungos kovos su diskriminacija teisės aktus valstybėse narėse;
- (20) Sąjungos piliečiai, kurių daugelis reguliariai arba bent retkarčiais keliauja į kitą valstybę narę, joje gyvena, studijuoja, dirba ar atlieka savanorišką veiklą, turėtų jaustis galintys naudotis savo pilietybės teisėmis ir jas įgyvendinti, taip pat pasitikėti lygiomis galimybėmis, visišku jų teisių įgyvendinimu ir apsauga jų nediskriminuojant,

¹⁷ Trys paeiliui sekę programos „Daphne“ ciklai ([OL L 34, 2000 2 9, p. 1](#); [OL L 143, 2004 4 30, p. 1](#); [OL L 173, 2007 7 3, p. 19–26](#)) ir Teisių, lygybės ir pilietybės programos (OL L 354, 2013 12 28, p. 62–72) bei Piliiečių, lygybės, teisių ir vertybių programos (OL L 156, 2021 5 5, p. 1–20) paprogramių „Daphne“ rezultatai.

¹⁸ C(2024) 2680 *final* (OL L, 2024/1238, 2024 5 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj>).

¹⁹ 2024 m. gegužės 7 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1499 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų rasinės ar etninės kilmės, srityje, vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, užimtumo ir profesinėje srityje, vienodo požiūrio į moteris ir vyrus socialinės apsaugos srityje ir dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2000/43/EB ir 2004/113/EB, (OL L, 2024/1499, 2024 5 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

²⁰ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1500 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/54/EB ir 2010/41/ES, (OL L, 2024/1500, 2024 5 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>).

nepriklausomai nuo to, kurioje Sąjungos vietoje jie yra. Piliečiai turėtų geriau žinoti savo teises, susijusias su Sąjungos pilietybe, t. y. teisę laisvai judėti ir gyventi Sąjungoje, balsavimo teises gyvenant kitoje valstybėje narėje, teisę teikti peticijas Europos Parlamentui bet kuria oficialiaja kalba, teisę teikti piliečių iniciatyvas ir teisę teikti skundus Europos ombudsmenui dėl netinkamo institucinio administravimo;

- (21) skatinant piliečius imtis aktyvesnio vaidmens užtikrinant demokratiją Sąjungos lygmeniu, bus stiprinama Europos pilietinė visuomenė ir spartinamas europinės tapatybės plėtojimas. Todėl pilietinė visuomenė turi būti remiama skatinant ir saugant Sąjungos vertybes bei didinant informuotumą apie jas, taip pat prisidedant prie veiksmingo naudojimosi teisėmis pagal Sąjungos teisę. Kai Sąjungos piliečiai dalyvauja demokratiname Sąjungos gyvenime, jie padeda užtikrinti tikrą atstovaujамąją demokratiją – principą, kuriuo grindžiamas Sąjungos veikimas ir kuriuo konkrečiai išreiškiama ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtinta demokratijos vertybė;
- (22) siekiant priartinti Sąjungą prie jos piliečių ir skatinti demokratinį dalyvavimą reikia įvairių veiksmų ir suderintų pastangų. Europos pilietiškumas ir europinė tapatybė turėtų būti vystomi ir propaguojami didinant piliečių supratimą apie politikos formavimo procesą ir skatinant pilietinį aktyvumą Sąjungos veiksmuose. Atminimo veikla ir kritiškas Europos istorinės atminties apmąstymas būtini, kad piliečiai geriau suvoktų bendrą istoriją ir būtų padėtas pagrindas bendrai ateičiai ir bendroms vertybėms. Be to, remiant pilietinės visuomenės organizacijas vietos, regionų, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis Programos aprėpties srityse, bus prisidedama prie pilietinio aktyvumo visuomenėje didinimo ir galiausiai aktyvaus piliečių dalyvavimo demokratiname Sąjungos gyvenime. Parama veiklai, kuria skatinamas tarpusavio supratimas, kultūrų dialogas, kultūrų ir kalbų įvairovė, socialinė įtrauktis ir pagarba kitiems, taip pat skatina priklausymo Sąjungai ir europine tapatybe grindžiamos bendros pilietybės jausmą, paremtą bendru mūsų bendrų Europos vertybių, kultūros, istorijos ir paveldo supratimu;
- (23) pilietinės visuomenės organizacijos ir kiti pilietinės erdvės subjektai, pavyzdžiui, nepriklausomos žmogaus teisių įstaigos, lygybės įstaigos ir ombudsmenų institucijos, atlieka labai svarbų vaidmenį prisidedant prie politikos įgyvendinimo, skatinant žmonių dalyvavimą, užtikrinant institucijų atskaitomybę ir skatinant teigiamus pokyčius. Programa turėtų padėti užtikrinti pakankamus išteklius ir palankią aplinką, kad jie galėtų veikti nepriklausomai, laisvai, saugiai ir veiksmingai. Šiuo tikslu Sąjungos finansavimas turėtų papildyti pastangas nacionaliniu lygmeniu remiant, apsaugant, įgalinant ir stiprinant šių subjektų pajėgumus, kaip pabrėžta 2018 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento rezoliucijoje²¹, taip pat 2023 m. kovo 10 d.²² ir 2025 m. kovo 7 d.²³ Tarybos išvadose. Pilietinė visuomenė taip pat atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant veiksmingą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

²¹ 2018/2619(RSP) (OL C 390, 2019 11 18, p. 117–119, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2019_390_R_0017).

²² ST-7388/23, Tarybos išvados „ES pagrindinių teisių chartijos taikymas. Pilietinės erdvės vaidmuo saugant ir propaguojant pagrindines teises ES“.

²³ ST-6878/25, Tarybos išvados „ES pagrindinių teisių chartijos taikymas. Pagrindinių teisių propagavimo, apsaugos ir įgyvendinimo užtikrinimo finansavimas“.

(ES) 2019/1937²⁴ įgyvendinimą, skatindama atviro kalbėjimo kultūrą ir pranešėjams palankią aplinką;

- (24) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas patvirtino, kad Sąjunga yra teisinė konstrukcija, kuri remiasi pamatine prielaida, pagal kurią kiekviena valstybė narė dalijasi su visomis kitomis valstybėmis narėmis ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis bendromis vertybėmis, kuriomis pagrįsta Sąjunga, ir pripažįsta, kad kitos valstybės narės su ja dalijasi²⁵. Pirmiau minėta prielaida grindžiama specifiniais ir esminiais Sąjungos teisės požymiais, įskaitant jos autonomiją valstybių narių teisės ir tarptautinės teisės atžvilgiu. Ta prielaida suponuoja ir pateisina valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą pripažįstant šias vertybes, taigi ir laikantis Sąjungos, kuri jas įgyvendina, teisės. Darytina išvada, kad tai, jog valstybė narė laikosi ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų vertybių, yra naudojimosi visomis teisėmis, atsirandančiomis dėl Sutarčių taikymo šiai valstybei narei, sąlyga. Todėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismas patvirtino, kad Sąjungos kompetencijai priklausančiose srityse jis gali imtis veiksmų, kad užtikrintų pagarbą ES sutarties 2 straipsnyje nustatytioms vertybėms;
- (25) šiuo metu, kai Europos visuomenė susiduria su iššūkiais, darančiais poveikį demokratijai, pavyzdžiui, ekstremizmo ir netolerancijos didėjimu, dezinformacija, užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir priešišku subjektų kišimusi, labai svarbu, kad Sąjungos vertybės, pavyzdžiui, pagarpa pagrindinėms teisėms, lygybei ir demokratijai, ir toliau būtų aktyviai puoselėjamos, saugomos, propaguojamos, įgyvendinamos ir jomis dalytųsi piliečiai ir tautos, kad Sąjungos projektas ir toliau būtų grindžiamas tomis vertybėmis. Jų apsaugos pablogėjimas bet kurioje valstybėje narėje gali turėti neigiamų pasekmių visai Sąjungai. Todėl labai svarbu, kad šia Programa būtų prisidedama prie Sąjungos vertybių, įskaitant pagarbą pagrindinėms teisėms, lygybei ir demokratijai, apsaugos;
- (26) atsižvelgiant į didėjančią riziką, susijusią su gamtiniais pavojais, klimato ir ekologinėmis nelaimėmis, ekstremaliosiomis sveikatos situacijomis, technologinėmis avarijomis, kintančiomis grėsmėmis saugumui ir kitais sutrikimais, labai svarbu stiprinti Sąjungos ir valstybių narių pajėgumus numatyti krizes, joms pasirengti ir į jas reaguoti. Todėl Programa turėtų būti remiamas piliečių švietimas ir pilietinis aktyvumas pasirengimo krizėms srityje, taip didinant visuomenės atsparumą;
- (27) taigi pagal Programą taip pat turėtų būti remiami veiksmai, kuriais siekiama apsaugoti ir stiprinti demokratiją Sąjungoje, didinti visuomenės pasitikėjimą demokratija ir demokratinėmis institucijomis, gerinti demokratinį pasirengimą ir atsparumą, skatinti pilietinį aktyvumą, piliečių dalyvavimą ir informuotumą apie bendrą istoriją ir vertybes, taip remiant piliečių naudojimąsi savo teisėmis, įskaitant rinkimų teises, visapusiškai gerbiant valstybių narių kompetenciją organizuojant rinkimus. Programa taip pat turėtų būti prisidedama prie kritinio mąstymo, piliečių dalyvavimo ir demokratijos skatinimo pasitelkiant visą gyvenimą trunkantį švietimą, kad visi piliečiai turėtų įgūdžių atpažinti užsienio informaciją, manipuliavimą ir kišimąsi bei dezinformaciją;

²⁴ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

²⁵ Tai tiesiogiai išplaukia iš Nuomonės 2/13, EU:C:2014:2454, 168 punkto.

- (28) Programa turėtų būti skatinama sinergija ir papildomumas su priemone „Globali Europa“, kadangi vykdant kultūrinį bendradarbiavimą ja bus prisidedama prie Sąjungos tarptautinių kultūrinių ryšių ir Sąjungos išorės veiksmų tikslų įgyvendinimo;
- (29) pagal Programą taip pat turėtų būti remiamas techninės ir organizacinės paramos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2019/788²⁶ įgyvendinti finansavimas, taip remiant piliečių naudojimąsi teise pradėti ir remti Europos piliečių iniciatyvas. Kartu su kitomis SESV 24 straipsnyje nustatytomis teisėmis šia teise užtikrinamas tiesioginis piliečių dalyvavimas demokratiniam Sąjungos gyvenime;
- (30) pagal Programą nustatyta biudžeto garantija ir finansinės priemonės, įskaitant atvejus, kai per derinimo operacijas jos derinamos su kitų formų negražintina parama, nuoseklumo sumetimais turėtų būti pagal taikytinas Europos konkurencingumo fondo (EKF) programos „InvestEU“ taisykles įgyvendinamos susitarimais, kurie dėl tos rūšies paramos sudaryti pagal EKF programą „InvestEU“;
- (31) jei pagal Programą nustatyta Sąjungos parama turi būti teikiama biudžeto garantijos arba finansinės priemonės forma, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negražintina parama, būtina, kad tokia parama būtų teikiama tik naudojantis EKF programa „InvestEU“ pagal taikytinas EKF programos „InvestEU“ taisykles;
- (32) Komisija biudžetinius įsipareigojimus turėtų galėti padalyti į metines dalis. Tuo atveju Komisija Programos įgyvendinimo metu turėtų nustatyti metines dalis, atsižvelgdama į pažangą vykdant veiksmus, kuriems skiriama finansinė parama, jų numatomus poreikius ir turimą biudžetą;
- (33) Programai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509²⁷. Jame nustatytos Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, nepiniginiu dovanojamu turtu, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;
- (34) pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013²⁸, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95²⁹, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³⁰ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939³¹, Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją,

²⁶ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos (OL L 130, 2019 5 17, p. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj>).

²⁷ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

²⁸ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999, (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²⁹ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

³⁰ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

³¹ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, (OL L 283, 2017 10 31, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteislingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių nuobaudų skyrimą. Visų pirma, pagal reglamentus (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos atveju. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371³², ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšų, turi visapusiškai bendradarbiauti siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

- (35) Programa turi būti įgyvendinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas], kuriuo nustatomos išlaidų stebėjimo ir biudžetui skirtos veiklos rezultatų peržiūros sistemos taisyklės, įskaitant taisykles, kuriomis užtikrinamas vienodas reikšmingos žalos nedarymo ir lyčių lygybės principų, nurodytų atitinkamai Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 33 straipsnio 2 dalies d ir f punktuose, taikymas, Sąjungos programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų apie juos teikimo taisyklės, Sąjungos finansavimo portalo sukūrimo taisyklės, programų vertinimo taisyklės, taip pat kitas horizontaliąsias visoms Sąjungos programoms taikytinas nuostatas, kaip antai nuostatas dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo, kartu atsižvelgiant į veiklos ir prioritetų apimtį bei pobūdį;
- (36) pagal Programą taip pat turėtų būti remiamas Programos centrų, kuriuos valstybės narės turi galimybę įsteigti ir kurie turėtų teikti pareiškėjams gaires ir pagalbą dėl finansavimo galimybių ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo, taip prisidedant prie Programos rezultatų matomumo ir sklaidos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas], vaidmuo. Programos centrai savo funkcijas turėtų vykdyti nepriklausomai ir valdžios institucijoms nesikišant į sprendimų priėmimą ir neturėtų būti atsakingi už programos valdymą³³;
- (37) pagal Tarybos sprendimo (ES) 2021/1764³⁴ 85 straipsnio 1 dalį, užjūrio šalyse bei teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai yra tinkami gauti finansavimą, laikantis

³² 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

³³ Siekiant populiarinti Programą nacionaliniu lygmeniu, teikti atitinkamą informaciją apie įvairių rūšių finansinę paramą, teikiamą pagal Sąjungos politiką, ir padėti veiklos vykdytojams teikti paraiškas dėl paramos pagal Programą, pagal Programą remiamas centrų steigimas dalyvaujančiosiose šalyse. Centrai vykdo savo veiklą, kuria siekiama didinti Programos rezultatų aprėptį, matomumą ir sklaidą pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 202X/XXXX, kuriuo nustatomos biudžeto išlaidų stebėjimo taisyklės ir veiklos rezultatų peržiūros sistema, įskaitant visoms Sąjungos programoms taikomas taisykles, susijusias su informavimo, komunikacijos ir matomumo užtikrinimo pareigomis, įskaitant visų pirma naudos gavėjų ir įgyvendinančiųjų partnerių pareigas;

³⁴ 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius, (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (OL L 355, 2021 10 7, p. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

Programos taisyklių ir tikslų bei galimos tvarkos, taikomų valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

- (38) trečiųjų valstybių dalyvavimui siekiant konkretaus audiovizualinio sektoriaus tikslo būtinas tam tikras abipusiškumo ir reglamentavimo suderinimo lygis. Dėl šios priežasties sudarant asociacijos susitarimus reikėtų atsižvelgti į tų valstybių audiovizualinių rinkų padėtį, jų teisinių sistemų artumą Sąjungos audiovizualinės žiniasklaidos *acquis*, visų pirma Direktyvai 2010/13/ES, ir galimybę naudotis jų paramos schemomis. Tai ypač svarbu kitoms Europos šalims, kurių audiovizualiniams kūriniais taikomos Direktyvos 2010/13/ES nuostatos, kuriomis palaikomi Europos kūriniai, visų pirma dėl kvotų sistemos. Konkrečiu stojančiųjų šalių, šalių kandidačių ir potencialių kandidačių atveju reikalavimas suderinti savo nacionalinės teisės aktus su Direktyva 2010/13/ES jau buvo įtrauktas į Reglamentą (ES) 2021/818, kuriuo nustatoma programa „Kūrybiška Europa“. Ši sąlyga buvo veiksminga paskata paspartinti darbą, susijusį su bendru teisės aktų derinimu su ES *acquis* rengiantis stojimui;
- (39) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl tarptautinio uždavinių pobūdžio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (40) šiuo reglamentu nustatoma 2028–2034 m. Programa, kuri pakeičia reglamentais (ES) 2021/692 ir (ES) 2021/818 nustatytas 2021–2027 m. programas. Todėl reglamentai (ES) 2021/692 ir (ES) 2021/818 turėtų būti panaikinti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma programa „AgoraEU“ (toliau – Programa), taip pat Programos tikslai, 2028–2034 m. jos biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamo termino apibrėžtis:

skyrimo procedūra – skyrimo procedūra, apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 2 straipsnio 3 punkte, taip pat pavedimo įgyvendinti ir teikti paramą finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijos suteikimo arba paramos teikimo pagal biudžeto garantiją procedūros.

Programos tikslai

- 1) Bendrieji Programos tikslai – puoselėti kultūrų ir kalbų įvairovę bei paveldą, didinti kultūros ir kūrybos sektorių, visų pirma žiniasklaidos ir audiovizualinio sektorių, konkurencingumą, apsaugoti meninę ir žiniasklaidos laisvę, saugoti ir propaguoti lygybę, aktyvų pilietiškumą, Sutartyse ir Chartijoje įtvirtintas teises ir vertybes, taip didinant demokratinį dalyvavimą ir visuomenės atsparumą.
- 2) Atsižvelgiant į 1 dalyje išdėstytus bendruosius tikslus, Programa apima šias paprogrames, kuriomis siekiama toliau išvardytų konkrečių tikslų:
 - a) paprogramę „Kūrybiška Europa. Kultūra“:
 - i. prisidėti prie tarpvalstybinės kultūros kūrybinės veiklos, bendradarbiavimo, dalyvavimo ir prieinamumo, taip pat prie kultūros kūrinių įvairovės tarpvalstybinės sklaidos, kartu stiprinant kultūros ir kūrybos sektorių socialinius, ekonominius ir tarptautinius aspektus (toliau – kultūros kategorija);
 - b) paprogramę MEDIA+:
 - i. prisidėti prie audiovizualinio ir vaizdo žaidimų sektorių kultūrinės įvairovės ir konkurencingumo didinimo, visų pirma skatinant Europos turinio kūrimą bei tarpvalstybinį platinimą ir gerinant piliečių prieigą prie jo (toliau – audiovizualinio sektoriaus kategorija);
 - ii. prisidėti prie laisvos, gyvybingos ir įvairios Sąjungos informacijos ekosistemos kūrimo, visų pirma remiant laisvą ir nepriklausomą žurnalistiką bei naujienų žiniasklaidą, gerinant piliečių prieigą prie patikimos informacijos ir kovojant su dezinformacija (toliau – naujienų kategorija);
 - c) paprogramę „Demokratija, piliečiai, lygybė, teisės ir vertybės“ (CERV+):
 - i. prisidėti prie pagrindinių teisių, lygybės ir nediskriminavimo, taip pat prie Sutartyse įtvirtintų Sąjungos piliečių teisių, be kita ko, laisvo piliečių judėjimo, apsaugos bei propagavimo ir prie pilietinės visuomenės įgalinimo (toliau – teisių, lygybės, piliečių ir pilietinės visuomenės kategorija);
 - ii. prisidėti prie kovos su smurtu dėl lyties ir kovos su smurtu prieš vaikus bei kitas grupes, kurioms gresia toks smurtas (toliau – kategorija „Daphne“);
 - iii. prisidėti prie demokratinio dalyvavimo skatinimo ir teisinės valstybės puoselėjimo (toliau – demokratinio dalyvavimo ir teisinės valstybės kategorija).

- 3) Siekiant užtikrinti kuo didesnę 2 dalyje nurodytų paprogramių poveikį ir stiprinti jų sinergiją, Programa remiama kompleksinė ir horizontalioji veikla, kuria prisidedama prie 1 dalyje nurodyto bendrojo tikslo, visų pirma plėtojant kultūros, žiniasklaidos ir pilietinės sferų sinergiją, taip pat skatinant tarpsektorinį bendradarbiavimą ir inovacijas.

II skyrius

Paprogramė „Kūrybiška Europa. Kultūra“

4 straipsnis

Kultūros kategorija

Paprogramės „Kūrybiška Europa. Kultūra“ kultūros kategorijos konkrečiu tikslu, susijusiu su kultūros ir kūrybos sektoriais, siekiama:

- a) skatinti įvairiais formatais vykdyti tarpvalstybinę kūrybinę veiklą, bendradarbiavimą ir mainus, be kita ko, pasitelkiant menininkų ir kultūros bei kūrybos sektorių specialistų judumą, menininkų kūrybines viešnages ir bet kokio dydžio organizacijų partnerystę;
- b) suteikti visiems piliečiams, ypač jaunimui, geresnę prieigą prie kultūros ir kultūros paveldo ir sudaryti jiems geresnes sąlygas dalyvauti kultūriniame gyvenime ir su kultūros paveldu susijusioje veikloje, taip pat, įtraukiant į kultūrinę veiklą, didinti socialinį atsparumą ir socialinę sanglaudą, visų pirma kartų tarpusavio teisingumą, lygybę ir įvairovę;
- c) remti įvairaus Europos kultūrinio turinio sklaidą, platinimą, populiarinimą ir matomumą įvairiais kanalais visoje Sąjungoje ir tarptautiniu mastu, be kita ko, per Europos platformas, skirtas naujiems menininkams, taip pat teikiant paramą subjektams, kurių tikslas – mokyti ir remti jaunus menininkus, skiriant apdovanojimus, kuriais skatinamas meninis talentas ir meistriškumas, remiant turus, festivalius ir vertimą;
- d) gerinti, be kita ko, remiant kultūros ir kūrybinių organizacijų tinklus ir pasitelkiant mokymo ir tarpusavio mokymosi veiklą, kultūros ir kūrybinių sektorių žinias bei įgūdžius skatinti inovacijas ir konkurencingumą, taip pat prisitaikyti prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos;
- e) skatinti kultūros politikos formavimą bendradarbiaujant ir keičiantis gerąja praktika Sąjungos lygmeniu, taip pat tobulinti įrodymų bazę geriau renkant duomenis, atliekant analizę ir įgyvendinant bandomuosius veiksmus;
- f) vykdant kultūrinį bendradarbiavimą plėtoti Sąjungos tarptautinius kultūrinius ryšius ir padėti siekti Sąjungos išorės veiksmų tikslų;

- g) remti Europos Parlamento ir Sąjungos Tarybos sprendimų Nr. 445/2014/ES³⁵ bei Nr. 1194/2011/ES³⁶ įgyvendinimą.

Kultūros kategorijos konkretaus tikslo siekiama visapusiškai paisant meninės laivės bei kultūros raiškos įvairovės ir siekiant šio tikslo prisidedama prie menininkų ir kultūros bei kūrybos sektorių specialistų darbo sąlygų gerinimo.

III skirsnis

Paprogramė MEDIA+

5 straipsnis

Audiovizualinio sektoriaus kategorija

Paprogramės MEDIA+ audiovizualinio sektoriaus kategorijos konkrečiu tikslu siekiama:

- a) remti įvairių formatų ir žanrų Europos audiovizualinių kūrinių, galinčių pasiekti įvairių užsienio auditoriją, kūrimą;
- b) skatinti Europos audiovizualinių kūrinių tarpvalstybinę sklaidą, platinimą, pastebimumą ir matomumą įvairiais kanalais Sąjungos ir tarptautiniu mastu, be kita ko, koordinuotomis platinimo strategijomis ir rinkodaros bei reklamos priemonėmis;
- c) formuoti Europos audiovizualinių kūrinių auditoriją, be kita ko, per Europos kino teatrų, festivalių ir informavimo kampanijų tinklus, ir ypač orientuotis į Europos jaunimą bei nepakankamai dėmesio sulaukiančias bendruomenes;
- d) remti Europos vaizdo žaidimų ir imersinio turinio bei prototipų kūrimą, be kita ko, organizuojant rinkos tyrimus, skatinimo ir supažindinimo veiklą, įgyvendinant į auditoriją orientuotas strategijas, taip pat platinimą visose platformose;
- e) skatinti talentų ugdymą, gerinti galimybes gauti finansavimą, skatinti įmonių tarpusavio mainus ir tinklaveiką, naujoviškų priemonių, verslo modelių ir intelektinės nuosavybės naudojimo pasitelkiant skirtingas medijas strategijų diegimą, visų pirma reaguojant į kūrybos, rinkos ir technologijų pokyčius;

³⁵ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 445/2014/ES, kuriuo nustatomi Sąjungos veiksmai, susiję su Europos kultūros sostinėmis 2020–2033 m., ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1622/2006/EB, (OL L 132, 2014 5 3, p. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

³⁶ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1194/2011/ES dėl Europos Sąjungos veiksmų, susijusių su Europos paveldo ženklu (OL L 303, 2011 11 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1194/oj>).

- f) skatinti dialogą politikos klausimais, keitimąsi gerąja patirtimi, duomenų rinkimą ir analizę, be kita ko, Europos audiovizualinės observatorijos Sąjungos dalyvio mokesčio mokėjimą;
- g) prisidėti prie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES³⁷ įgyvendinimo;

Audiovizualinio sektoriaus kategorijos konkretaus tikslo siekiama visapusiškai paisant meninės laivės ir užtikrinant skirtingais audiovizualiniais pajėgumais disponuojančių valstybių narių subjektų bendradarbiavimą.

6 straipsnis

Naujienų kategorija

Paprogramės MEDIA+ naujienų kategorijos konkrečiu tikslu siekiama:

- a) apsaugoti naujienų žiniasklaidos priemones ir žurnalistus, ypač kai jiems gresia pavojus, stebėti, vertinti ir šalinti žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui vidaus rinkoje kylančią riziką ir propaguoti žurnalistikos ir redakcinius standartus;
- b) gerinti profesionalaus žurnalistinio turinio, įskaitant Sąjungos reikalus nušviečiantį turinį, tiriamąją žurnalistiką, vietos naujienas ir viešojo intereso žiniasklaidos turinį, rengimą, platinimą ir vartojimą;
- c) remti naujienų žiniasklaidos organizacijų skaitmeninę pertvarką, novatorišką praktiką, naujus gamybos, platinimo ir veiklos modelius, sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą ir skatinti tarpvalstybinę veiklą, taip pat naujienų žiniasklaidos specialistų perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą;
- d) skatinti bendradarbiavimą ir remti priemones, kurių tikslas – stebėti ir apsaugoti internetinę informacijos erdvę, be kita ko, nustatyti dezinformaciją, užsienio vykdomą manipuliavimą informacija bei kišimąsi ir su šiais reiškiniais kovoti, taip prisidedant prie didesnio visos Sąjungos atsparumo;
- e) skatinti skaitmeninio raštingumo bei gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymą, siekiant įgalinti piliečius, be kita ko, jaunimą, išsiugdyti ir naudoti gebėjimą kritiškai vertinti informacijos ekosistemą;
- f) stiprinti dialogą politikos klausimais, tobulinti duomenų rinkimą bei analizę ir bendrą standartų rengimą, be kita ko, remiant Europos žiniasklaidos paslaugų valdybos veiklą.

Naujienų kategorijos konkretaus tikslo siekiama visapusiškai paisant žiniasklaidos redakcinės nepriklausomybės ir profesinių standartų.

³⁷ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL L 95, 2010 4 15, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

IV skyrius

Paprogramė CERV+

7 straipsnis

Teisių, lygybės, piliečių ir pilietinės visuomenės kategorija

Paprogramės CERV+ teisių, lygybės, piliečių ir pilietinės visuomenės kategorijos konkrečiu tikslu siekiama:

- a) skatinti lygybę, užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos ir visų formų rasizmui bei netolerancijai ir kovoti su jais;
- b) skatinti lyčių lygybę, lyčių aspekto integravimą ir moterų įgalėjimą, taip pat ginti ir skatinti moterų visapusišką naudojimąsi teisėmis;
- c) skatinti prieinamumą ir saugoti bei propaguoti asmenų su negalia teises, remiant JT asmenų su negalia teisių konvencijos įgyvendinimą ES;
- d) saugoti ir propaguoti vaiko teises;
- e) saugoti ir propaguoti saviraiškos laisvę, teisę į privatumą, asmens duomenų apsaugą, taip pat teises skaitmeninėje erdvėje;
- f) puoselėti gyvybingą pilietinę erdvę, ugdant gebėjimus pilietinės visuomenės organizacijų, žmogaus teisių gynėjų ir kitų susijusių subjektų, visais lygmenimis saugančių ir propaguojančių Sutartyje įtvirtintas teises ir didinančių piliečių informuotumą apie jas, skatinančių ES demokratinę ES atsparumą, nediskriminavimą bei lygybę ir platesniu mastu Sąjungos vertybes, kaip antai pagrindinių teisių, teisinės valstybės, demokratijos principų paisymą, taip pat užtikrinančių ir skatinančių Chartijos laikymąsi, ir teikiant tiems subjektams finansinę paramą.

8 straipsnis

Kategorija „Daphne“

Paprogramės CERV+ kategorijos „Daphne“ konkrečiu tikslu siekiama:

- a) visais lygmenimis užkirsti kelią visų formų smurtui dėl lyties prieš moteris ir mergaites, smurtui artimoje aplinkoje, taip pat smurtui prieš vaikus, jaunimą ir vyresnio amžiaus asmenis, LGBTIQ asmenis, asmenis su negalia ir kitas rizikos grupes, reaguoti į tokį smurtą ir kovoti su juo;
- b) saugoti ir remti visas a punkte nurodyto smurto tiesiogines ir netiesiogines aukas bei nuo jo nukentėjusius asmenis;
- c) remti Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo tikslų įgyvendinimą Sąjungoje.

Demokratinio dalyvavimo ir teisinės valstybės kategorija

Paprogramės CERV+ demokratinio dalyvavimo ir teisinės valstybės kategorijos konkrečiu tikslu siekiama:

- a) saugoti ir propaguoti Sąjungos piliečių teises ir piliečių dalyvavimą bei pilietinį aktyvumą demokratiname ir pilietiniame Sąjungos gyvenime ir remti atvirą, atsparią, teisėmis grindžiamą ir lygiateisę visuomenę, veikiančią pagal teisinės valstybės principą;
- b) remti laisvus, sąžiningus, atsparius, prieinamus bei įtraukius rinkimų ir demokratinius procesus;
- c) skatinti pilietinį sąmoningumą ir geresnę Sąjungos, jos bendros istorijos, atminties ir įvairovės supratimą, siekiant puoselėti tarpusavio supratimą ir toleranciją.

V skyrius

Kompleksiniai apimantys bei horizontalieji prioritetai ir veikla

10 straipsnis

Atsižvelgiant į 3 straipsnyje išdėstytus bendruosius tikslus, pagal Programą remiami toliau išvardyti kompleksiniai bei horizontalieji prioritetai ir veikla:

- a) tarpsektorinis bendradarbiavimas ir inovacijos kultūros, žiniasklaidos ir pilietinėje srityse, viešojo diskurso objektyvumo apsauga, taip stiprinant demokratinį atsparumą, visuomenės parengtį ir kultūrinį bei pilietinį aktyvumą;
- b) atsakingas novatoriškų priemonių ir turinio technologijų, ypač dirbtinio intelekto, naudojimas, taip pat įgūdžių tobulinimas ir gebėjimų ugdymas tarpsektoriniais metodais;
- c) su kultūros, žiniasklaidos ir pilietine sritimis susijusių Sąjungos teisės aktų ir politikos plėtojimo, įgyvendinimo ir stebėsenos veikla, įskaitant, kai taikoma, bendradarbiaujant nacionalinėms institucijoms ir suinteresuotiesiems subjektams;
- d) remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) [XXX]*[Veiklos rezultatų reglamentas] nuostatomis, informacijos apie Programą ir jos teikiamas finansavimo galimybes, be kita ko, per Programos centrus, skelbimas, taip didinant informuotumą apie Programos rezultatus, jų matomumą ir sklaidą.

Kompleksinių bei horizontaliųjų prioritetų ir veiklos finansavimą lemia tų prioritetų ir veiklos pobūdis bei apimtis.

VI skyrius

Finansinės nuostatos

11 straipsnis

Biudžetas

1. Programos įgyvendinimo 2028–2034 m. orientacinis finansinis paketas yra 8 582 000 000 EUR einamosiomis kainomis.
2. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiklos, trunkančios daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidomi į kelerius metus mokamas metines dalis.
3. Asignavimai gali būti įtraukiami į Sąjungos biudžetą po 2034 m., kad būtų padengiamos būtinos sąnaudos ir sudaromos sąlygos valdyti iki Programos pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus.
4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas finansinis paketas ir 12 straipsnyje nurodytos papildomų išteklių sumos taip pat gali būti panaudojamos teikiant Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, institucijos informacinių technologijų sistemas bei platformas, informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus, taip pat visą kitą techninę ir administracinę pagalbą arba su darbuotojais susijusias sąnaudas, kurias Komisija patiria valdydama Programą.

12 straipsnis

Papildomi ištekliai

1. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, organai ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius ar nefinansinius įnašus į Programą. Papildomi finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.
2. Valstybių narių prašymu Programai gali būti teikiami pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies a arba c punktą, Komisija tuos išteklius valdo tiesiogiai arba netiesiogiai. Jie papildo šio reglamento 11 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą. Tie ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės naudai. Jei Komisija dėl Programai taip suteiktų papildomų sumų nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą, atitinkamos sumos, dėl kurių įsipareigojimas neprisiimtas, atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeliamos atgal į vieną ar daugiau atitinkamų pirminių ar tolesnių programų.

13 straipsnis

Alternatyvusis, mišrusis bei sudėtinis finansavimas

1. Programa įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmai, kuriam skirtas Sąjungos įnašas pagal kitą programą, įnašas gali būti skiriamas ir pagal Programą. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras taisyklių rinkinys ir gali būti prisiimamas vienas teisinis įsipareigojimas. Jei visi Sąjungos įnašai teikiami remiantis tinkamomis finansuoti išlaidomis, sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto negali viršyti visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.
2. Skyrimo procedūros pagal Programą, taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą, gali būti vykdomos bendrai su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis, organais ir agentūromis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ar kitomis trečiosiomis šalimis (toliau – bendros skyrimo procedūros partneriai), jei užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tokioms procedūroms taikomas bendras taisyklių rinkinys ir dėl jų prisiimami bendri teisiniai įsipareigojimai. Tuo tikslu bendros skyrimo procedūros partneriai gali suteikti Programai išteklių pagal šio reglamento 12 straipsnį arba įgyvendinti skyrimo procedūrą tiems partneriams gali būti pavesta, kai taikytina, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies c punktą. Vykdant bendras skyrimo procedūras, bendros skyrimo procedūros partnerių atstovai taip pat gali būti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto nariai.

14 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Visapusiškai arba iš dalies dalyvauti Programoje asocijuotųjų dalyvių teisėmis gali būti leidžiama toliau nurodytoms trečiosioms valstybėms, laikantis 3 straipsnyje nustatytų tikslų ir atitinkamų tarptautinių susitarimų ar sprendimų, priimtų pagal tuos susitarimus ir taikomų:
 - a) Europos laisvosios prekybos asociacijos narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, taip pat labai mažoms Europos valstybėms;
 - b) stojančiosioms valstybėms, šalims kandidatėms ir potencialiems kandidatams;
 - c) Europos kaimynystės politikos šalims;
 - d) kitoms trečiosioms valstybėms.
2. Asociacijos susitarimais dėl dalyvavimo Programoje:
 - a) užtikrinama tinkama Programoje dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;
 - b) nustatomos dalyvavimo Sąjungos Programoje sąlygos, įskaitant finansinių įnašų į konkrečią programą ir bendro pobūdžio administracines išlaidas, kuriuos sudaro veiklos įnašas ir dalyvavimo mokestis, apskaičiavimą;

- c) trečiajai valstybei nesuteikiami jokie su Programa susijusių sprendimų priėmimo įgaliojimai;
- d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus;
- e) atitinkamais atvejais užtikrinama Sąjungos saugumo ir viešosios tvarkos interesų apsauga.

Taikant d punktą, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikalaujama pagal reglamentus (ES, Euratomas) 2024/2509 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, ir užtikrina, kad vykdymo užtikrinimo sprendimai, kuriais pagal SESV 299 straipsnį nustatoma pinigine prievole, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir nutartys būtų vykdytini.

3. Asociacijos susitarimuose, kuriais leidžiama dalyvauti įgyvendinant 3 straipsnyje nurodytą audiovizualinio sektoriaus kategorijos konkretų tikslą, atsižvelgiama į atitinkamos šalies audiovizualinio sektoriaus rinkos padėtį, be kita ko, tą sektorių reglamentuojančios tos šalies teisinės sistemos panašumą į Sąjungos audiovizualinės žiniasklaidos *acquis* ir galimybę naudotis jos lygiavertėmis paramos sistemomis, visų pirma kitoms Europos šalims. Susitarimais, sudarytais su 1 dalies b punkte nurodytomis valstybėmis, reikalaujama, kad šios valstybės suderintų savo nacionalinę teisę su Direktyva 2010/13/ES, kad galėtų dalyvauti įgyvendinant audiovizualinio sektoriaus kategorijos konkretų tikslą.

15 straipsnis

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir formos

1. Programa įgyvendinama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 taikant tiesioginį valdymą arba taikant netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais.
1. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas bet kokia pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 numatyta forma, visų pirma dotacijų, apdovanojimų, viešųjų pirkimų ir nepiniginio dovanojamo turto.
2. Sąjungos parama biudžeto garantijos arba finansinės priemonės forma, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negražintina parama, teikiama tik naudojantis EKF programa „InvestEU“ ir pagal taikytinas EKF programas „InvestEU“ taisykles įgyvendinama susitarimais, kurie dėl tos rūšies paramos sudaryti pagal EKF programą „InvestEU“.
3. Sąjungos parama biudžeto garantijos forma teikiama neviršijant Europos konkurencingumo fondo reglamente nustatytos didžiausios biudžeto garantijos sumos.
4. Jei Programai naudojama EKF programa „InvestEU“, joje numatomi atidėjiniai biudžeto garantijai ir finansavimas finansinėms priemonėms, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negražintina parama.
5. Jei Sąjungos finansavimas teikiamas dotacijos forma, finansavimas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 teikiamas kaip su išlaidomis nesusijęs finansavimas arba prireikus supaprastintas išlaidų apmokėjimas. Finansavimas faktinių tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimo forma gali būti teikiamas tik tuo atveju, jei veiksmo tikslų kitaip pasiekti neįmanoma.

6. Taikant Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalį, vertinimo komiteto dalį arba jį visą gali sudaryti nepriklausomi išorės ekspertai.
7. Subjektai, teikiantys paraiškas dėl finansavimo pagal Programos paprogramę „Kūrybiška Europa. Kultūra“, kurie per pastaruosius dvejus metus iš viešųjų šaltinių gavo daugiau kaip 50 proc. metinių pajamų, laikomi turinčiais būtinų finansinių, profesinių ir administracinių gebėjimų vykdyti veiklą pagal Programą. Iš jų nereikalaujama pateikti jokių papildomų tuos pajėgumus patvirtinančių dokumentų.

16 straipsnis

Tinkamumas

1. Tinkamumo kriterijai pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 nustatomi siekiant remti 3 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimą ir taikomi visoms skyrimo procedūroms pagal Programą.
2. Taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą įgyvendinamose skyrimo procedūrose tinkamumo teikti arba gauti Sąjungos paramą kriterijus gali atitikti vienas ar keli iš šių teisės subjektų:
 - a) subjektai, įsisteigę valstybėse narėse;
 - b) subjektai, įsisteigę asocijuotosiose trečiosiose valstybėse;
 - c) tarptautinės organizacijos;
 - d) kiti subjektai, įsisteigę neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse, jei tokių subjektų finansavimas yra labai svarbus veiksmui įgyvendinti ir prisideda prie 3 straipsnyje nustatytų tikslų.
3. Be to, kas numatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, šio reglamento 14 straipsnio 1 dalyje nurodytos asocijuotosios trečiosios valstybės atitinkamais atvejais gali dalyvauti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytuose viešųjų pirkimų mechanizmuose ir gauti iš jų naudos. Valstybėms narėms taikytinos taisyklės *mutatis mutandis* taikomos dalyvaujančioms asocijuotosioms trečiosioms valstybėms.
4. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 136 straipsnį, skyrimo procedūroms, turinčioms įtakos saugumui ar viešajai tvarkai, visų pirma susijusioms su Sąjungos ar jos valstybių narių strateginiu turtu ir interesais, taikomi apribojimai.
5. Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytoje darbo programoje gali būti papildomai patikslinami šiame reglamente nustatyti tinkamumo kriterijai arba gali būti nustatomi papildomi tinkamumo kriterijai konkreitiems veiksams.
6. Europos nacionalinių lygybės institucijų tinklui („Equinet“) gali būti skiriama dotacija veiklai neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, kad būtų padengtos su „Equinet“ nuolatine darbo programa susijusios išlaidos.

17 straipsnis

Darbo programa

Programa įgyvendinama Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytomis darbo programomis. Darbo programose atitinkamais atvejais nustatoma naudojantis EKF programa „InvestEU“ įgyvendintina veikla ir susijusios Sąjungos paramos sumos.

VII skyrius

Baigiamosios nuostatos

18 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentai (ES) 2021/692 ir (ES) 2021/818 panaikinami nuo 2028 m. sausio 1 d.

19 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal Reglamentą (ES) 2021/692 ir Reglamentą (ES) 2021/818, kurie toliau taikomi tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal Reglamentą (ES) 2021/692 ir Reglamentą (ES) Nr. 2021/81, prie šios Programos.

20 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

**TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ
ASPEKTŲ PAŽYMA**

1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	3
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	3
1.2.	Atitinkama politikos sritis (-ys)	3
1.3.	Tikslas (-ai)	3
1.3.1.	Bendrasis tikslas (-ai)	3
1.3.2.	Konkretus tikslas (-ai)	3
1.3.3.	Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis	3
1.3.4.	Veiklos rezultatų rodikliai	3
1.4.	Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:	4
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	4
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį	4
1.5.2.	ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmis užtikrinama vertė, papildanti vertė, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.	4
1.5.3.	Panašios patirties išvados	4
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis	5
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą	5
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė	6
1.7.	Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)	6
2.	VALDYMO PRIEMONĖS	8
2.1.	Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės	8
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os)	8
2.2.1.	Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas	8
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)	8
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)	8
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	9
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	10
3.1.	Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)	10
3.2.	Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams	12

3.2.1.	Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka	12
3.2.1.1.	Patvirtinto biudžeto asignavimai	12
3.2.1.2.	Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai	17
3.2.2.	Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas	22
3.2.3.	Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka	24
3.2.3.1.	Patvirtinto biudžeto asignavimai	24
3.2.3.2.	Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai	24
3.2.3.3.	Iš viso asignavimų	24
3.2.4.	Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai	25
3.2.4.1.	Finansuojami iš patvirtinto biudžeto	25
3.2.4.2.	Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis	26
3.2.4.3.	Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai	26
3.2.5.	Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga	28
3.2.6.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa	28
3.2.7.	Trečiųjų šalių įnašai	28
3.3.	Numatomas poveikis pajamoms	29
4.	SKAITMENINIAI ASPEKTAI	29
4.1.	Skaitmeninės svarbos reikalavimai	30
4.2.	Duomenys	30
4.3.	Skaitmeniniai sprendimai	31
4.4.	Sąveikumo vertinimas	31
4.5.	Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės	32

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „AgoraEU“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/692 bei (ES) 2021/818

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys)

Kultūra, audiovizualinis sektorius ir žiniasklaida, pagrindinės teisės, lygybė ir nediskriminavimas, teisinė valstybė, pilietinė visuomenė, demokratinis dalyvavimas.

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai)

Bendrieji Programos tikslai – skatinti kultūrų ir kalbų įvairovę bei paveldą, didinti kultūros ir kūrybos sektorių, visų pirma žiniasklaidos ir audiovizualinio sektoriaus, konkurencingumą, apsaugoti meninę ir žiniasklaidos laisvę ir saugoti bei propaguoti lygybę, aktyvų pilietiškumą, teises ir vertybes, įtvirtintas Sutartyse ir Chartijoje, taip didinant demokratinį dalyvavimą ir visuomenės atsparumą Sąjungoje.

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai)

Konkretūs Programos tikslai:

a) prisidėti prie tarpvalstybinės kultūros kūrybinės veiklos, bendradarbiavimo, dalyvavimo ir prieinamumo, taip pat prie kultūros kūrinių įvairovės tarpvalstybinės sklaidos, kartu stiprinant kultūros ir kūrybos sektorių socialinius, ekonominius ir tarptautinius aspektus (toliau – kultūros kategorija);

b) prisidėti prie audiovizualinio ir vaizdo žaidimų sektorių kultūrinės įvairovės ir konkurencingumo didinimo, visų pirma skatinant Europos turinio kūrimą bei tarpvalstybinį platinimą ir gerinant piliečių prieigą prie jo (toliau – audiovizualinio sektoriaus kategorija);

c) prisidėti prie laisvos, gyvybingos ir įvairios Sąjungos informacijos ekosistemos kūrimo, visų pirma remiant laisvą ir nepriklausomą žurnalistiką bei naujienų žiniasklaidą, gerinant piliečių prieigą prie patikimos informacijos ir kovojant su dezinformacija (toliau – naujienų kategorija);

d) prisidėti prie pagrindinių teisių, lygybės ir nediskriminavimo, taip pat prie Sutartyse įtvirtintų Sąjungos piliečių teisių, be kita ko, laisvo piliečių judėjimo, apsaugos bei propagavimo ir prie pilietinės visuomenės įgalinimo (toliau – teisių, lygybės, piliečių ir pilietinės visuomenės kategorija);

e) prisidėti prie kovos su smurtu dėl lyties, smurtu prieš vaikus ir kitas grupes, kurioms gresia toks smurtas (toliau – kategorija „Daphne“);

f) prisidėti prie demokratinio dalyvavimo skatinimo ir teisinės valstybės puoselėjimo (toliau – demokratinio dalyvavimo ir teisinės valstybės kategorija).

Siekiant užtikrinti kuo didesnę poveikį ir stiprinti sinergiją, pagal Programą remiama kompleksinė ir horizontalioji veikla, kuria prisidedama prie bendrųjų tikslų įgyvendinimo, visų pirma plėtojant kultūros, žiniasklaidos ir pilietinių sferų sinergiją, taip pat skatinant tarpsektorinį bendradarbiavimą ir inovacijas.

1.3.3. *Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams naudos gavėjams (tikslinėms grupėms).

Programa turės teigiamą poveikį tarpvalstybiniam kultūriniam bendradarbiavimui, dalyvavimui kultūriniame gyvenime ir įvairių kultūros kūrinių prieinamumui bei sklaidai. Tai bus daroma skatinant bendradarbiavimą, kūrimą, tinklaveiką ir dalijimąsi patirtimi kultūros ir kūrybos sektoriuose, remiant įvairaus kultūrinio turinio sklaidą ir kultūros įvairovės bei paveldo prieinamumą, taip pat remiant menininkų ir kultūros ir kūrybos sektorių specialistų judumą už valstybės sienų. Veiksmis, be kita ko, bus užtikrintas geresnis kultūros ir kūrybos sektorių pasirengimas spręsti pagrindinius uždavinius, sustiprintas kultūros ir kūrybos sektorių kūrybinis potencialas meninės laisvės srityje, užtikrinta didesnė kultūrinio turinio, platinamo už nacionalinių sienų, įvairovė, suteiktos galimybės daugiau menininkų ir kultūros ir kūrybos sektorių specialistų plėsti savo karjerą, taip pat užtikrintas didesnis ir įtraukesnis įvairesnio kultūrinio turinio ir paveldo prieinamumas, intensyvesnės tarptautinės kultūrinės partnerystės ir mainai, didesnis skaitmeninio paveldo skaitmeninimas, jo prieinamumas, išsaugojimas ir pakartotinis naudojimas.

Programa turės teigiamą poveikį remiant ES audiovizualinio ir žiniasklaidos turinio kūrimą, sklaidą ir prieinamumą, taip pat įvairią informacijos rinką. Parama audiovizualiniams kūriniams padės stiprinti Europos kultūros įvairovę ir konkurencingumą, pavyzdžiui, pasitelkiant bendrą gamybą. Taip pat bus pagerintas vaizdo žaidimų turinio kūrimas, sklaida ir prieinamumas bei skatinamas intelektinės nuosavybės naudojimas įvairiose terpėse. ES informacijos rinkos vientisumas bus apsaugotas remiant žiniasklaidos pliuralizmą ir nepriklausomumą, žiniasklaidos perspektyvumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat didinant informuotumą apie padėtį.

Programa turės teigiamą poveikį pagrindinių teisių apsaugai ir propagavimui bei nediskriminavimui, taip pat klestinčiai pilietinei erdvei. Veiksmis bus didinamas pagrindinių teisių matomumas ir informuotumas apie jas, mažinama diskriminacija ir priekabiavimas. Veiksmis taip pat bus siekiama apsaugoti asmenis, visų pirma moteris, vaikus ir grupes, kurioms gresia smurtas, ir padėti aukoms šalinti jo padarinius. Piliečiai ir organizacijos galės prasmingai dalyvauti politiniame, ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame savo visuomenės gyvenime. Piliečiai galės laisvai reikšti savo nuomonę, rinktis politinius lyderius ir daryti įtaką savo ateičiai.

1.3.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Šios programos įgyvendinimo pažangos ir laimėjimų stebėsenos tikslais produkto ir rezultato rodikliai atitiks bendrus rodiklius, nustatytus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas].

1.4. **Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:**

„nauju veiksmu

· nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai³⁸

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

· vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą (naują) veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Programa padės spręsti konkrečius ir bendrus uždavinius ir skatinti sinergiją kultūros, žiniasklaidos ir pilietinėje sferose, kartu atsižvelgiant į specifinį įvairių politikos sričių pobūdį ir iššūkius, skirtingas jų tikslines grupes ir konkrečius poreikius. Sutelkdama paramą šiose srityse, Sąjunga bus geriau pasirengusi ne tik įgyvendinti pasikartojančius, bet ir naujus bei atsirandančius politikos prioritetus, pavyzdžiui, apsaugoti demokratiją, teises ir lygybę, puoselėti pilietinei visuomenei palankią erdvę, prisidėti prie kultūrų ir kalbų įvairovės ir kultūros paveldo apsaugos, stiprinti kultūros ir kūrybos sektorius ir didinti jų atsparumą, skatinti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą ir didinti žiniasklaidos ir kultūros subjektų ekonominį augimą.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmams užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Priežastys imtis ES lygmens veiksmų (ex ante)

Skiriant finansavimą pagal Programą didžiausias dėmesys skiriamas veiklai, kurią vykdant ES intervencinės priemonės gali turėti papildomos naudos, palyginti su pavienių valstybių narių veiksmams.

Visų pirma:

– Spręsti tarpvalstybinius ir bendrus uždavinius (pvz., pilietinių erdvių mažėjimą, grėsmes žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui, kultūros, kūrybos ir žiniasklaidos sektorių susiskaidymą nacionaliniu ir lingvistiniu lygmenimis): dėl šių uždavinių pobūdžio valstybėms narėms sunku juos pakankamai veiksmingai spręsti savarankiškai. ES lygmens pastangomis sudaromos sąlygos bendradarbiavimui, pajėgumų stiprinimui, tarpusavio mokymuisi ir išteklių sutelkimui, dalijimuisi ekspertinėmis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais.

– ES vertybėms ir demokratiniais standartams apsaugoti ir propaguoti, taip pat pilietinei erdvei apsaugoti vien nacionalinio lygmens finansavimo ir politikos nepakanka. Tai taip pat pasakytina apie bendrą žiniasklaidos, audiovizualinių ir kitų kultūros bei kūrybos sektorių konkurencingumą ir įvairovę.

– ES parama yra labai svarbi siekiant išsaugoti audiovizualinio ir kultūrinio turinio prieinamumą visose valstybėse narėse ir užtikrinti aukštą pagrindinių teisių apsaugos lygį.

– ES parama užpildomos finansavimo ir paslaugų spragos, kurios nepadengiamos valstybių narių lygmeniu.

³⁸

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

– ES veiksmi yra labai svarbūs siekiant propaguoti Sąjungos vertybes tarptautiniu lygmeniu, tarptautinių standartų įgyvendinimą derinant su vidaus politika.

Numatoma sukurti ES pridėtinė vertė (*ex post*)

– ES lygmens veiksmais bus sudarytos sąlygos tarptautiniam bendradarbiavimui, išteklių sutelkimui ir keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais tarp valstybių narių, o tai padės nuosekliau ir veiksmingiau spręsti bendras problemas.

– ES parama papildys nacionalines priemones, remiant sritis, kurioms nacionaliniu lygmeniu trūksta finansavimo arba kurios nėra prioritetinės.

– ES veiksmais bus didinamas specialistų judumas ir judėjimas, stiprinamas vidaus rinkos veikimas ir kultūrų bei kalbų įvairovė.

– ES lygmens veiksmais bus didinamas informuotumas apie teises ir puoselėjamas ES pilietybės jausmas ir tarpusavio supratimas, geriau suvokiant ir vertinant kultūros įvairovę, apsaugant ir propaguojant Sąjungos vertybes, remiant demokratinį ir visuomenės atsparumą ir sukuriant patikimą informacinę erdvę – šių tikslų vien tik nacionalinėmis intervencinėmis priemonėmis negalima deramai pasiekti.

– ES parama bus skatinamas žiniasklaidos, audiovizualinio ir kito kultūrinio bei kūrybinio turinio tarpvalstybinis prieinamumas ES piliečiams.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Iš 2021–2027 m. laikotarpio vidurio vertinimų rezultatų matyti, kad esamomis programomis iš esmės pasiekti jų politikos tikslai ir sukurta ES pridėtinė vertė, kartu atkreipiant dėmesį į programų rengimo požiūriu tobulintinas sritis. Pavyzdžiui, atlikus Piliėčių, lygybės, teisių ir vertybių programos tarpinį vertinimą patvirtinta, kad ši programa užpildo iš esmės tuščią erdvę vertybių ir pagrindinių teisių finansavimo srityje. Programa „Kūrybiška Europa“ padėjo remti kultūrų ir kalbų įvairovę didinant įvairaus Europos turinio prieinamumą žmonėms, taip pat padėjo audiovizualinio sektoriaus bei kitiems kūrybos ir kultūros veiklos vykdytojams plėsti veiklą Europos lygmeniu ir tapti konkurencingesniais. Atlikus su multimedija susijusių veiksmų vertinimą taip pat patvirtinta pridėtinė vertė, kurią teikia parama nepriklausomoms naujienoms apie ES reikalus.

Vertinimuose taip pat atkreipiamas dėmesys į programų rengimo požiūriu tobulintinas sritis. Tai, be kita ko, programų aprėpties išplėtimas, prieigos palengvinimas, valdymo supaprastinimas, stebėsenos gerinimas, sinergijos stiprinimas ir dubliavimosi su kitomis programomis vengimas, taip pat lankstumo sprendžiant naujus uždavinius didinimas.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Ši iniciatyva yra pasiūlymo dėl 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos dalis.

Iniciatyva atitinka bendruosius Komisijos 2024–2029 m. politikos prioritetus, visų pirma susijusius su 1) parama žmonėms, mūsų visuomenės ir socialinio modelio stiprinimu, 2) demokratijos apsauga, mūsų vertybių puoselėjimu, 3) tvarių Europos klestėjimu ir konkurencingumu ir 4) Europos vaidmeniu pasaulyje.

1) Sinergija su politika, kuria remiami žmonės, stiprinama mūsų visuomenė ir socialinis modelis

Bus skatinama žiniasklaidos, kultūros, vertybių ir teisių iniciatyvų ir būsimų intervencinių priemonių švietimo, solidarumo ir jaunimo srityse sinergija. Ši sinergija, pavyzdžiui, gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis, skaitmeninių įgūdžių, pilietinio aktyvumo ir pilietinio ugdymo, meninio ir kultūrinio švietimo, įgūdžių ugdymo ir įtraukties srityse, bus skatinama atsižvelgiant į Europos jaunimo strategijos, ES pilietybės ataskaitos ir kitų būsimų politikos iniciatyvų tikslus. Inicijatyva papildo kai kurias užimtumo ir socialinės politikos iniciatyvas. Propaguojant lygias galimybes naudotis teisėmis ir skatinant įvairovę bus remiama socialinė įtrauktis ir sąžiningos darbo rinkos. Kultūros ir kūrybos sektoriai bei žiniasklaidos pramonė aktyviai prisidės prie specialistų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo Įgūdžių sąjungos kontekste, taip pat tikėtina, kad tai padės kurti darbo vietas šiuose sektoriuose. Kultūros ir kūrybos sektoriuose taip pat daug dėmesio bus skiriama menininkų ir kultūros bei kūrybos sektorių specialistų darbo sąlygų gerinimui.

2) Sinergija su teisingumo politika

Suderinus teisingumo politiką ir teisinės valstybės principą sukuriama tvirta sistema, kuria užtikrinama atskaitomybė, skatinamas teisinis nuoseklumas valstybėse narėse ir apsaugomos pagrindinės teisės, taip didinant pasitikėjimą ir bendradarbiavimą Sąjungoje. Pagrindinių teisių ir teisingumo politikos ryšys yra labai svarbus kuriant sąžiningą ir teisingą visuomenę. Pagrindinėmis teisėmis – nuo teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, laisvės nuo diskriminacijos iki privatumo apsaugos – apibrėžiami esminiai standartai, kuriuos turi atitikti teisingumo sistemos, ir abstraktūs principai paverčiami konkrečiomis teisinėmis priemonėmis ir praktika. Pavyzdžiui, kovos su diskriminacija įstatymais užtikrinamas lygybės prieš įstatymą principas. Taigi pagrindinių teisių ir teisingumo politikos sinergija užtikrinama, kad teisinėmis sistemomis būtų ne tik užkirstas kelias piktnaudžiavimui, bet ir aktyviai skatinamas orumas, lygybė ir laisvė. Ši sinergija yra labai svarbi siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą teisinėmis institucijomis, skatinti socialinę sanglaudą ir galiausiai užtikrinti, kad teisingumas būtų prieinamas ir prasmingas visiems asmenims. Šiuo tikslu bus skatinama šios programos ir būsimos Teisingumo programos sinergija.

3) Sinergija su bendrosios rinkos ir konkurencingumo politika

Inicijatyva papildys ES bendrosios rinkos ir ekonominio konkurencingumo politikos sistemą. Visų pirma ji grindžiama 2024 m. bendrosios rinkos ir konkurencingumo ataskaita, kurioje laikomasi ekosistemomis grindžiamo požiūrio, kuriuo siekiama stiprinti pagrindinių pramonės sektorių, įskaitant kultūros ir kūrybines industrijas, atsparumą ir strateginį savarankiškumą. Ji taip pat atspindi konkurencingumo kelrodžio, kuriame nustatyti aiškūs ES ilgalaikio našumo ir inovacijų skatinimo kriterijai, tikslus.

Inicijatyva bus sustiprinta sinergija su būsimu Europos konkurencingumo fondu ir būsima mokslinių tyrimų ir inovacijų programa. Tai apima paramą daugiadalykiams moksliniams tyrimams įvairiomis temomis, įskaitant demokratiją, vertybes, lygybę ir dezinformaciją, taip pat skaitmeninius ir pramonės klausimus, glaudžiai susijusius su kultūros ir kūrybos sektoriais (pvz., išplėstinė realybė, imersinė aplinka, naujų žiniasklaida). Be to, pasiūlymu padedama spręsti Europos skaitmeninės transformacijos klausimą, laikantis 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio tikslų.

4) Sinergija su globalios Europos politika

Būsima programa papildys veiksmus, finansuojamus Sąjungos išorės veiksmų lėšomis. Pavyzdžiui, skatinant kultūrinius mainus ir remiant ES žiniasklaidą ir audiovizualinį turinį visame pasaulyje, be kita ko, bendradarbiaujant tarptautiniu mastu, ji atvers naujas rinkas, pritrauks pasaulinių specialistų, padidins ES įtaką ir patrauklumą pasaulinėje arenoje.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

-

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

trukmė ribota

- galioja nuo 2028-01-01 iki 2034-12-31
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2028 iki 2034 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2028 iki 203x m.

“ trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

“ Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- “ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (pvz., UNESCO, EBPO, ET...)
- Europos investicijų bankui ir Europos investicijų fondui;
- “ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms (pvz., pagal ramstį įvertintoms įstaigoms);
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos (pagal ramstį įvertintoms įstaigoms);
- “ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį;
- “ valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertės finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

Pastabos

Programa bus įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą (dalis perduota Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai), taip pat netiesioginį valdymą per tarptautines organizacijas (pvz., UNESCO, EBPO, ET ir kt.) ir kitas pagal ramstį įvertintas įstaigas, nes tai pasirodė sėkminga ankstesnėse daugiametėse finansinėse programose (DFP).

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

(41) Šios programos stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės atitiks Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas] nustatytus reikalavimus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Dauguma Programos veiksmų bus įgyvendinami taikant tiesioginį valdymą ir iš dalies perduoti Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Dabartinis įgyvendinimo būdas pasirodė veiksmingas ankstesnėse programose, o programos „Kūrybiška Europa“ klaidų lygis šiuo metu yra mažesnis nei 2 proc., remiantis preliminariais dabartinės DFP rezultatais. Finansavimas bus įgyvendinamas taikant Finansiniame reglamente numatytus įgyvendinimo būdus, daugiausia dotacijas ir viešuosius pirkimus, nes taip bus galima geriau pritaikyti veiksmus prie politikos poreikių ir lanksčiau koreguoti prioritetus, visų pirma skiriant dotacijas. Dotacijos bus skiriamos kaip faktinės išlaidos, vienkartinės išmokos, fiksuotosios normos, vieneto įkainiai arba jų derinys. Fiksuotieji vieneto įkainiai ir kitos supaprastintos priemonės leis sumažinti klaidų mastą prašymuose kompensuoti išlaidas. Siekiant suteikti daugiau dalyvavimo galimybių mažesnėms organizacijoms, bus taikomos kelios priemonės, pavyzdžiui, gairių ir procedūrų supaprastinimas remiantis Finansiniu reglamentu (žr. pirmiau).

Tiesioginis valdymas taip pat leis Komisijai užmegzti tiesioginius ryšius su naudos gavėjais ir (arba) rangovais, vykdančiais Sąjungos politikai naudingą veiklą.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Programai kyla tokia pat rizika kaip ir kitoms Komisijos programoms, skirtoms įvairaus pobūdžio naudos gavėjams. Visų pirma, kai kurie naudos gavėjai yra nenuolatiniai arba neturi didelių administracinių struktūrų. Rizika daugiausia susijusi su 1) atrinktų projektų kokybės užtikrinimu ir vėlesniu jų techniniu įgyvendinimu; 2) neefektyvaus arba neekonominio skirtų lėšų panaudojimo tiek dotacijoms, tiek viešiesiems pirkimams rizika; 3) sukčiavimu.

Numatoma, kad šią riziką galima sumažinti: 1) atsargiau rengiant kvietimus teikti pasiūlymus; 2) teikiant gaires pareiškėjams ir naudos gavėjams; 3) taikant supaprastintą vieneto įkainių, fiksuotųjų normų ir vienkartinių išmokų išlaidų apmokėjimą, kuris buvo veiksmingai taikomas dabartinėje DFP ir numatytas Finansiniame reglamente; 4) naudojant institucines procedūras ir sistemas pasiūlymams ir dotacijoms valdyti (pvz., dotacijų vadovą, e. dotacijas ir kt.), siekiant užtikrinti visišką suderinamumą su geriausia praktika visais dotacijų ir viešųjų pirkimų gyvavimo ciklo etapais.

Kontrolės strategiją sudaro skirtingos sudedamosios dalys: 1) programos sudarymas, pasiūlymų vertinimas ir atranka siekiant užtikrinti, kad būtų finansuojami tik geriausi pasiūlymai; 2) dotacijų susitarimų pasirašymas ir stebėseną, taikant *ex ante* patikrinimą tiek finansiniu, tiek politikos lygmenimis; 3) *ex post* auditai, grindžiami

„aptikimo strategija“, kuria siekiama nustatyti kuo daugiau anomalijų siekiant susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas.

Kai kurias Programos dalis toliau įgyvendins Švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA), kuri taiko tas pačias visoje Komisijoje taikomas institucines procedūras.

EACEA taiko metinio *ex post* audito planą, apimantį visus veiksmus, ir patvirtina, kad dabartinės DFP klaidų lygis yra mažesnis nei 2 proc.

Šiuo metu EACEA prižiūri jos iniciatyvinis komitetas, Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros GD ir Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD yra atsakingi už programą „Kūrybiška Europa“, o Teisingumo ir vartotojų reikalų GD – už Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą. Užtikrinamas reguliarus ataskaitų teikimas pasitelkiant rodiklių suvestines ir reguliarius koordinavimo susitikimai su atsakingais generaliniais direktoratais.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Programos kontrolės išlaidos sudaro apie 6 proc. Komisijos atliktų mokėjimų. Tikimasi, kad šis skaičius išliks stabilus arba šiek tiek sumažės, jei bus toliau taikomas supaprastintas išlaidų apmokėjimas. Valdymo ir kontrolės sistemos tikslas – išlaikyti tikėtiną klaidų rizikos lygį (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą) žemiau 2 proc. reikšmingumo ribos.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Atsakingos tarnybos toliau taikys savo Kovos su sukčiavimu strategiją, vadovaudamosi Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (KKSS), kad, *inter alia*, būtų užtikrinta su Komisijos strategija visapusiškai suderinta vidaus kovos su sukčiavimu kontrolė ir kad sukčiavimo rizikos valdymo metodas leistų nustatyti sukčiavimo rizikos atvejus ir tinkamus sprendimo būdus.

Tiek EACEA, tiek Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos suteikia galimybę šalinti sukčiavimo riziką, visų pirma taikant priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią pažeidimams; nustačius sukčiavimo atvejų, jos taikomos intensyviau. Ir atitinkamuose GD, ir EACEA toliau bus įgyvendinamos šios priemonės: dokumentų stebėseną, stebėsenos misijas, laikantis apibrėžtos stebėsenos strategijos, aiškūs ataskaitų teikimo reikalavimai dotacijų susitarimuose su naudos gavėjais, pirmieji susitikimai su naujais naudos gavėjais, galimybė sumažinti dotacijas, jei nepasiekta rezultatų ar nesilaikoma tam tikrų finansavimo sąlygų, pavyzdžiui, susijusių su komunikacija.

Naudos gavėjai draudimo dalyvauti procedūroje atvejais nurodomi Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje duomenų bazėje (EDES), o dėl bylų imamasi tolesnių veiksmų su OLAF ir Europos prokuratūra.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
2	06 01 02 Programos „AgoraEU“ rėmimo išlaidos	NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
2	06 03 01 „Kūrybiška Europa. Kultūra“	DA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
2	06 03 02 MEDIA+	DA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
2	06 03 03 CERV+	DA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	2	
--	---	--

			Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Veiklos asignavimai										
Biudžeto eilutė 06 03 01 „Kūrybiška Europa. Kultūra“	Įsipareigojimai	1a	0,230	0,238	0,247	0,256	0,265	0,275	0,285	1,796
	Mokėjimai	2a	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Biudžeto eilutė 06 03 02 MEDIA+	Įsipareigojimai	1b	0,409	0,424	0,439	0,455	0,472	0,489	0,506	3,194
	Mokėjimai	2b	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Biudžeto eilutė 06 03 03 CERV+	Įsipareigojimai	1c	0,460	0,477	0,494	0,512	0,531	0,550	0,569	3,593
	Mokėjimai	2c	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Iš jų: 06 03 03 01 Lygybė, teisės, piliečiai ir vertybės	Įsipareigojimai		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
	Mokėjimai		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Iš jų: 06 03 03 02 Demokratinis dalyvavimas ir teisinė valstybė	Įsipareigojimai		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
	Mokėjimai		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Iš jų: 06 03 03 03 „Daphne“	Įsipareigojimai		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

	Mokėjimai		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ³⁹⁴⁰											
Biudžeto eilutė 06 01 02 Programos „AgoraEU“ rėmimo išlaidos		(3)	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	1,099	1,139	1,180	1,223	1,268	1,313	1,360		8,582
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	4	„Administracinės išlaidos“ ⁴¹
--	----------	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

GD: <EAC / CNECT / JUST>		Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2028–2034
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• Žmogiškieji ištekliai		37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	259,490
• Kitos administracinės išlaidos		1,523	1,538	1,553	1,569	1585	1,602	1,619	10,988
IŠ VISO	Asignavimai	38,593	38,608	38,623	38,639	38,655	38,672	38,689	270,478

³⁹

⁴⁰ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

⁴¹ Reikiami asignavimai turėtų būti nustatomi remiantis atitinkamame tinklalapyje „BUDGpedia“ pateiktais metinių vidutinių išlaidų duomenimis.

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034	IŠ VISO DFP 2028–2034
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–4 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
	Mokėjimai	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

3.2.2. *Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas (nepildytina decentralizuotų agentūrų atveju))*

(42) Šios programos įgyvendinimo pažangos ir laimėjimų stebėsenos tikslais produkto ir rezultato rodikliai atitiks bendrus rodiklius, nustatytus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas].

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus			Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 skirsnį)						IŠ VISO					
	ATLIKTI DARBAI																	
↓	Rūšis ⁴²	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų

⁴² Atlikti darbai – tai būsiami produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

1 KONKRETUS TIKSLAS ⁴³ ...												
- Atlikta darba												
- Atlikta darba												
- Atlikta darba												
1 konkrēta mērķa starptauka summa												
2 KONKRETUS TIKSLAS ...												
- Atlikta darba												
2 konkrēta mērķa starptauka summa												
IŠ VISO												

⁴³ Apibūdināta 1.3.2 skirsnijā „Konkrēti mērķi (-i) ...”.

3.2.3. *Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. *Patvirtinto biudžeto asignavimai*

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	259,4900000
Kitos administracinės išlaidos	1,523	1,538	1,553	1,569	1,585	1,602	1,619	10,988
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	38,593	38,608	38,623	38,639	38,655	38,672	38,689	270,4780000
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
IŠ VISO								

3.2.4. *Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

3.2.4.1. *Finansuojami iš patvirtinto biudžeto*

Sąmatą surašyti etato ekvivalentais

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034
• Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)	182	182	182	182	182	182	182
20 01 02 03 (ES delegacijos)	0	0	0	0	0	0	0
(Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0
(Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)	0	0	0	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)							
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)	28	28	28	28	28	28	28
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES delegacijose)	0	0	0	0	0	0	0
Administracinės paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	- būstinėje	0	0	0	0	0	0
	- ES delegacijose	0	0	0	0	0	0
(AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 4 išlaidų kategorija	0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 4 išlaidų kategoriją	10	10	10	10	10	10	10
IŠ VISO	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	- ES delegacijose	0	0	0	0	0	0
(AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0

(AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 4 išlaidų kategorija	0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 4 išlaidų kategoriją	0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO	220	220	220	220	220	220	220

Pasiūlymui įgyvendinti reikalingi darbuotojai (etato ekvivalentais):

	Bus pasitelkiami dabartiniai Komisijos tarnybų darbuotojai.	Papildomi darbuotojai išskirtinėmis aplinkybėmis*		
		bus finansuojami pagal 4 išlaidų kategoriją arba iš mokslinių tyrimų	bus finansuojami iš BA eilutės	bus finansuojami iš mokesčių
Etatų plano etatai	139	43	nėra duomenų	
Išorės darbuotojai (CA, SNE, INT)	25	3	10	

Vykdytinų užduočių aprašymas, kai užduotis vykdo:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės darbuotojai	

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2028–2034
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------------------------------

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
IT išlaidos (organizacijos)	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	12,628
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	12,628
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	59,500
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	59,500
IŠ VISO								
	10,304	10,304	10,304	10,304	10,304	10,304	10,304	72,128

3.2.6. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

Iniciatyva dera su pasiūlymu dėl 2028–2034 m. DFP.

3.2.7. *Trečiųjų šalių įnašai*

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034	Iš viso

Nurodyti finansavimą įstaigą bendrą teikiančią								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁴⁴						
		2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai
..... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁴⁴ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos	
VI skyriaus 11 straipsnis	<...> Techninė ir administracinė pagalba Programai įgyvendinti	Europos Komisija, naudos gavėjai	Programos įgyvendinimas taikant tiesioginių dotacijų valdymą	Skaitmeniniai sprendimai	
V skyriaus 10 straipsnis	<...> be kita ko, pasitelkiant Programos centrus, taip didinant Programos rezultatų aprėptį, matomumą ir sklaidą.	Europos nacionalinės institucijos, gavėjai	Komisija, valdžios naudos	Platinimas	Skaitmeniniai sprendimai
II skyriaus 4 straipsnio e punktas	<...> gerinti įrodymų bazę tobulinant duomenų rinkimą, analizę <...>	Europos vykdomosios naudos gavėjai	Komisija, įstaigos,	Įrodymais grindžiamas politikos formavimas, programų įgyvendinimas ir stebėseną; vertinimas	Skaitmeniniai sprendimai, duomenys
III skyriaus 5 straipsnio f punktas	Skatinti <...> duomenų rinkimą ir analizę <...>	Europos vykdomosios	Komisija, įstaigos,	Įrodymais grindžiamas	Skaitmeniniai sprendimai,

		naudos gavėjai	politikos formavimas, programų įgyvendinimas ir stebėseną; vertinimas	duomenys
III skyriaus 6 straipsnio f punktas	Sutelkti dėmesį į <...> duomenų rinkimą bei analizę ir bendrų standartų rengimą <...>	Europos Komisija, vykdomosios įstaigos, naudos gavėjai	Įrodymais grindžiamas politikos formavimas, programų įgyvendinimas ir stebėseną; vertinimas	Skaitmeniniai sprendimai, duomenys

4.2. Duomenys

Į taikymo sritį patenkančių duomenų ir susijusių standartų ir (arba) specifikacijų apibendrinamasis aprašymas

Duomenų rūšis	Reikalavimo nuoroda (-os)	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)
Kiekvieno projekto šalys, organizacijos, biudžetas, dalyviai ir prioritetai	VI skyriaus 11 straipsnis V skyriaus 10 straipsnis II skyriaus 4 straipsnio e punktas III skyriaus 5 straipsnio f punktas ir 6 straipsnio f punktas Reglamentas (ES, Euratomas) (202X–XXXX Veiklos	Programos įgyvendinimo institucijos e. dotacijos ir duomenų bazės

	rezultatų reglamentas)	
--	------------------------	--

Derėjimas su Europos duomenų strategija

Paaiškinimas, kaip reikalavimas (-ai) dera su Europos duomenų strategija

Pasiūlymo nuostatomis remiamas sąveikumas, pakartotinis naudojimas ir saugus dalijimasis duomenimis pagal Europos duomenų strategiją. Kai tvarkomi asmens duomenys (pvz., dalyvių), tai derinama su Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR). Struktūra taip pat atitinka Atvirųjų duomenų direktyvą, nes tyrėjai arba viešosios įstaigos gali leisti pakartotinai naudoti atitinkamus suvestinius ne asmens duomenis.

Derėjimas su vienkartinio duomenų pateikimo principu

Paaiškinimas, kaip atsižvelgta į vienkartinio duomenų pateikimo principą ir kaip pasinaudota galimybe pakartotinai naudoti esamus duomenis

Parengtos rodiklių suvestinės yra programos įgyvendinimo duomenų atsekamumo ir pakartotinio naudojimo šaltinis. Duomenys gaunami iš paraiškų formų ir galutinių ataskaitų, taip pat galbūt Programos centrų.

Paaiškinimas, kaip nauji duomenys atitinka duomenų randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir pakartotinio panaudojimo principus ir aukštos kokybės standartus

(43) Vykdamas konkrečias Programos paprogrames, bus užtikrintas programos įgyvendinimo duomenų atsekamumas ir pakartotinis naudojimas. Duomenys bus registruojami projekto gyvavimo ciklo dokumentuose ir pasiekiami per bendrųjų vartų portalą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas] nuostatas dėl informacijos apie programų veiklos rezultatus ir laimėjimus skaidrumo.

Duomenų srautai

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)	Duomenis teikiantis	Duomenis gaunantis	Keitimosi duomenimis priešastis	Dažnumas (jei taikoma)
----------------------	---------------------------------------	----------------------------	---------------------------	--	-------------------------------

		subjektas	subjektas		
Kiekvieno projekto šalys, organizacijos, biudžetas, dalyviai ir prioritetai	VI skyriaus 11 straipsnis V skyriaus 10 straipsnis II skyriaus 4 straipsnio e punktas III skyriaus 5 straipsnio f punktas ir 6 straipsnio f punktas Reglamentas (ES, Euratomas) [202X–XXXX Veiklos rezultatų reglamentas]	Naudos gavėjai, Programos centrai	Plačioji visuomenė Komisija Europos Parlamentas Europos Sąjungos Taryba	Reglamentas (ES, Euratomas) [202X–XXXX Veiklos rezultatų reglamentas]: XXX straipsnis (stebėseną) ir XXX straipsnis (įgyvendinimo ataskaita ir retrospektyviniai vertinimai). Reguliarus programos ataskaitų teikimas	Reglamento (ES, Euratomas) [202X–XXXX Veiklos rezultatų reglamentas] XXX straipsnis (stebėseną) ir XXX straipsnis (įgyvendinimo ataskaita ir retrospektyviniai vertinimai).

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

Skaitmeninis sprendimas	Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)	Pagrindinės privalomos funkcijos	Atsakinga institucija	Kaip užtikrinamas prieinamumas?	Kaip atsižvelgiama į pakartotinio naudojimo galimybes?	DI technologijų naudojimas (jei taikoma)
1 skaitmeninis sprendimas. Tiesioginio dotacijų valdymo	VI skyriaus 11 straipsnis	Tiesioginis dotacijų valdymas	Europos Komisija	Pagal Komisijos standartą	//	Prireikus platformoje naudojamas dirbtinis intelektas, laikantis atsargumo principo.

platforma						
2 skaitmeninis sprendimas. Platinimo platforma (-os)	V skyriaus 10 straipsnis	Programos rezultatų platinimas	Europos Komisija	Pagal Komisijos standartą	//	Prireikūs platformoje naudojamas dirbtinis intelektas, laikantis atsargumo principo.

1 skaitmeninis sprendimas. Tiesioginio dotacijų valdymo platforma

Skaitmeninė ir (arba) sektorių politika (kai taikoma)	Derėjimo paaiškinimas
<i>DI aktas</i>	Naudodama DI, Europos Komisija užtikrins, kad būtų laikomasi DI akto.
<i>ES kibernetinio saugumo sistema</i>	Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, Europos Komisija užtikrina šio reglamento tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą.
<i>eIDAS</i>	Netaikytina
<i>Bendrieji skaitmeniniai vartai ir IMI</i>	Netaikytina
<i>Kita</i>	//

2 skaitmeninis sprendimas. Platinimo platforma (-os)

Skaitmeninė ir (arba) sektorių politika (kai taikoma)	Derėjimo paaiškinimas
<i>DI aktas</i>	Naudodama DI, Europos Komisija užtikrins, kad būtų laikomasi DI akto.

<i>ES kibernetinio saugumo sistema</i>	Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, Europos Komisija užtikrina šio reglamento tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą.
<i>eIDAS</i>	Netaikytina
<i>Bendrieji skaitmeniniai vartai ir IMI</i>	Netaikytina
<i>Kita</i>	//

4.4. *Sąveikumo vertinimas*

Netaikoma

4.5. *Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės*

Priemonės aprašymas	Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)	Komisijos vaidmuo (jei taikoma)	Įtrauktini subjektai (jei taikoma)	Numatomas tvarkaraštis (jei taikoma)